

Nincs kegyelem...

Nincs kegyelem, mondja Jonescu generális, a kétezer elbocsátott vasutasnak. Még a közlekedési miniszter interвенцияja is rideg ellenállásra talált a CFR közívű igazgatójánál. A tábornok urnak nem parancsol a saját minisztere sem, a kérésére pedig fűtül. A kisebbségi vasutasok el vannak intézve, tovább sorsuk nem érdekli őt. Ha nyomorogniok kell, nyomorogjanak, ha el kell pusztulniok, pusztuljanak.

És nincs kegyelem, mondja Bratescu pénzügyi államtitkár, a közel kétezer kisebbségi esküt nem tett tisztviselőnek sem, akiket a kormány egyellen törvényjavaslattal meg akar fosztani az előbbi kormány által megadott csekély nyugdíjától is. Az esküt nem tett tisztviselők kismímzése a nyugdíjból el van intézve, további sorsuk nem érdekli a kormányt. Ha nyomorogniok kell, nyomorogjanak, ha el kell pusztulniok, pusztuljanak.

Az emberiéltenség és jogsértés dolgában teljes a kormány összhangja. Ezek a barbár intézkedések, melyek egyképpen illuzióriussá teszik a törvényt és a civilizáció követeléseit, méltóan dokumentálják a Jorga-kormány sovinizista és reakciós mentalitását. Ugyanaz a miniszterelnök, aki hínataloallalása alkalmával az igazságosságnak, humanizmusnak és méltányosságnak hangzatos programját adta, cinikus módon tagadja meg a legszentebb kötelességet, amiből az ország híu polgárai, a sorsától legjobban sújtott népelem és a nemzetközi kötelezettségek iránt tartozik.

Mintha egyenesen arra kötelezte volna el magát, hogy, mint egy pusztító felhőszakadás a sokat ígérő vetéseken, a már nyugopontra jutott és bizalommal eltelt tömegek lelken gázol keresztül és nem hagy érintetlenül egyetlen olyan oázist sem, mely az eddigi kormányzat végtelen sivatagában itt-ott még megmaradt.

Hétezer nyomorult nyugdíjas, akinek ajka több, mint egy évtized epedő szomjazása után pégre néhány csöppjét elővehette a haláltól megváltó forrásnak, ujra visszakerül a sorvasztó, a megsemmisítő nincsetlenségbe, a gondok, szenvedések, jajok és gyötrelmek tömkelegébe. És kétezer vasutas, akik örök munkában a román állam javáért dolgoztak, a idáig ezernyi testi és lelki torturát szenvedtek heroikus megadásban és önmegtagadásban, ezentul a kitaszított páriák szörnyű sorsára kerülnek, mintha valami irtózatoss bűnt követtek volna el gazdájuk, a román állam ellen.

Meggondolta-e vajjon a kormány, hogy mit jelent az országra, az ország erkölcsi és gazdasági hitelére, a történelemnek és az emberiségnek tartozó kötelek, ha az állam védtelen és árthatlan polgáira, minden komolyabb ok és szükség nélkül, ilyen kíméletlenül, ilyen lelketlenül sújt le, ha ahelyett, hogy még jobban felemelné és támogatná a nyomorban sanylódot, a tisztességes mult és munka mártírjait, brutális módon visszataszítja őket a nyomor és kétségbeesés örvényébe? Meggondolta-e, hogy ez a módszere a kormányzásnak nem a konszolidációhoz, hanem az összeomláshoz, nem a lelkek harmóniájához, hanem az érzések anarchiájához vezet?

S vajjon német testvéreink, osztályosaink a kisebbségi sorsban, hallgatagon tudják-e elvismelni ennek az elvakult, előítéletes politikának romboló öszlőneit? Nem érzik-e, hogy néhány mandátum és egy államtitkári állás mézesmadzagja a szájukon, nem menti fel őket a történelmi felelősség alól, hogy a kisebbségi jogokat még akkor is meg kell védeniök s minden erőszak és jogtalanság ellen még akkor is tiltakozniök és állást foglalniök kell, mikor nem közvetlenül csak róluk, hanem egyetemes nagy emberi és nemzeti érdekről van szó?

Valóban nehéz szatírákat nem írni, de a jövő Junenálisa megírja mindazokról, akik vad hatalmi tébolyban, vagy eléjük vetett hitvány konkok élvezetében erről a kötelességről megfeledkeztek.

A Jorga-kormány kegyetlen elbánása a szegénységgel és tehetetlenséggel ép úgy meg fogja bosszulni magát, mint az önzésből és édekből fakadó közöny, mely a gyalázatos jogfosztást hallgatagon tűri és a kisebbségi jogok durva szembeköpését finom illatszerrel való frikcionak itéli.

Csökkentik-e, mikor és mennyivel a tisztviselők fizetését?

3 milliárd 912 millió lejjel leszallitják a költségvetést

Corteanu előadó szenzációs jelentése

Bukarest, július 4.

A kamara pénzügyi és költségvetési bizottsága befejezte a költségvetés módosításáról szóló javaslat vitáját és elfogadta Corteanu előadó jelentését, amely számos rendkívüli érdekes megállapítást tartalmaz.

Az előadói jelentést hosszas visszapillantás vezeti be.

Románia háboru utáni költségvetései származás képet nyújtanak. — mondja a jelentés. Ahelyett, hogy rendet teremtett volna a gazdasági életben, az állam eddig csak rendetlenséget csinált és elősegítette az egyéni törekvések anarchiáját. Mesterségesen tenyészítették a leghetetlenebb iparágakat a mezőgazdaság kárára.

Ezután a stabilizáció körülményeivel és kihatásaival foglalkozik a jelentés s megállapítja, hogy Romániában a lej végleges megszilárdítása nem vonta maga után a külföldi tőke beáramlását, a hogyan ez például Magyarországon történt. Az általános fizetésektelenségek-től való félelem, amelyet az árak lezu-

hanása s a világ pénzügyi helyzete idézett elő, elhessegette tőlünk a külföldi tőkét. Feltűnést kelt ezzel összefüggésben a jelentésnek az a része, amely szerint ma jobb volna az ország helyzete, ha 1929-ben nem történt volna meg a stabilizáció, amely a 3.10-es árfolyamon köteles tartani a lejt, holott olyan inflációval, amely 2 és fél centime-re csökkentette volna a lej kurzusát, az állam mesterségesen élénkíthette volna a termelést és olcsó mezőgazdasági árakkal leverhették volna még az amerikai konkurenciát is. Most azonban már nem lehet cserbenhagyni a stabilizációt, pedig a mezőgazdasági termékek és nyersanyagok árainak, katasztrófális leomlására például az oroszok pénzügyi inflációval feleltek.

A kölcsönökkel és koncessziókkal még jobban bonyolódott mai helyzetben

elkerülhetetlen a költségvetés lecsökkentése,

Egyelőre a módosítások nem érintik a személyzeti kiadásokat, de ha az új termés eredményeképpen

az ősszel nem áll be érezhető javulás, akkor a költségvetési politikát gyökeresen meg fog kelleni változtatni s természetesen sor fog kerülni a tisztviselői fizetések jelentős leszallítására is.

A javaslat egyébként 3 milliárd 912 millió lejjel csökkenti a büdzsé kiadási tételeit, úgyhogy a költségvetés ezután mintegy 32 milliárddal lesz egyensúlyban. Jogosult kérdés persze, hogy meddig?

Az előadói jelentésnek a személyzeti kiadásokra vonatkozó része olyan híreknek adott tápot, amelyek szerint a tisztviselők újabb fizetésredukciója máris küszöbön áll. Corteanu referens állítólag tervezetet dolgozott ki, amely 20-50 százalékkal csökkentené a jelenlegi fizetéseket.

A kormány ma reggel erőlyesen cáfolta ezeket a híreket, de mégis kétségtelennek tartják, hogy előbb-utóbb ismét napirendre kerül ez a kérdés, hiszen a „kiegyensúlyozott” költségvetésben is marad még 2 milliárd örökölt deficit.

A földmívelésügyi miniszter nagyszabásu terve a kis- és nagybirtokosok érdekében

Bukarest, július 4.

Jonescu-Sisesti földmívelésügyi miniszter ma fogadta a sajtó képviselőit, a kik előtt szenzációs nyilatkozatot tett. A földmívelésügyi miniszter mindenekelőtt kijelentette, hogy

a háboru óta az első ízben lesz az idén kifogástalanul jó termés.

Ezután sajnálatát fejezi ki afelett, hogy a gabonaárak még mindig olyan alacsonyak. A földmívelésügyi miniszter bizonygatta, hogy a kormány mindent megteett a gabona eladásának előmozdítására. Eltörölték az exportilletéket, fu-

vardíjkedvezményt adtak stb.

A továbbiakban azután azt a nagyfontosságú bejelentést tette a miniszter, hogy

az agrárreform által előállott hibák kiküszöbölésére döntő újítást kíván bevezetni.

Tervezetet fog kidolgozni arra nézve, hogy a kis-, közép, sőt egyes nagybirtokok egyesüljenek egymással a szövetkezetekhez hasonló formában. Az ilyenképpen egyesült birtokosok fennálló kölcsöneinek kamatait a kormány magára fogja vállalni.

Egyidejűleg speciallistákat fog a kormány küldeni az egyesült birtokokra azzal a megbízatással, hogy azon a legmodernebb módszerek szerint a leg jobb minőségű gabonát igyekezzenek előállítani.

Végül szóba hozta a miniszter a gabonaekszport számára adandó prémiumot és leszögezte, hogy ezt a kenyérilleték útján fogják nyerni olyképpen, hogy 750-től 1000 grammig barna kenyérre 50 banis, a fehér kenyérre 1 lejes bélyeg ragasztását rendelik el.

Cezajlott a nemzeti parasztpárti kolozsvári értekezlete

VAJDA: Van egy kis kamarilla...

Nem fogadták el Maniu lemondását

Kolozsvár, július 4.

Nemcsak Kolozsvár, de a főváros politikai körei is érthető kíváncsisággal és izgalommal tekintettek a nemzeti parasztpárt szombat délelőtti összehívott értekezlete elé.

A nemzeti parasztpárt százas bizottságának kolozsvári értekezletét Maniu Gyula egyenes kívánságára Vajda Sándor hívta össze s célja természetesen az volt, hogy a párt erdélyi központjában is állást foglaljanak Maniu visszavonulása ügyében. A százas bizottság szombaton délelőtti 10 órakor kezdette meg tanácskozásait, amelyen a párt volt miniszterei majdnem teljes számban megjelentek. Ott volt Voicu Nitescu, Vlad Aurél, Crisan György, Tilea, Hatieganu Emil és Popovici Mihály volt pénzügyminiszter is, akinek egyébként ma délelőtti kellett volna a Cetatea bank ügyében ismét megjelennie a brassói vizsgálóbíró előtt.

Az ülést Vajda Sándor nyitotta meg s hatalmas beszédében történelmi visszapillantásban ismertette Erdély mindig külön elbírálás alá eső közjogi helyzetét. Az utolsó he-

tek és napok nagy politikai eseményeivel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Van egy kis politikai csoport, amelynek minden egyes tagja abban igyekezik egymást tullicitálni, hogy ki tett nagyobb szolgálatot Károly király hazahozatala körül. Az igazság azonban az, hogy az egész ország egyhangulag a restauráció mellett foglalt állást és azt az egyöntetű népakarat nélkül nem is sikerült volna megvalósítani. Ez a kis kamarilla minden intézkedésénél arra hivatkozik, hogy a király akaratát hajtják végre s elfelejtik azt, hogy alkotmányos országban ténykedéséért maga a kormányzat felelős, nem pedig az uralkodó.

Ennek a kamarilla kormánynak minden törekvése arra irányul, hogy az ellenzéki törekvéseket csirájában megfojtsa, állandóan azt hangoztatva, hogy, aki a kormány ellen küzd, az az uralkodó személyét is támadja.

Amikor ez nyilvánvalóvá vált, Maniu félreállt, mert el akarta látszatát is kerülni annak, hogy egyetért az ilyen kormányzati szellem-

mel. Maniu azonban megvárja, amíg mások fogják az uralkodót felvilágosítani a tényleges helyzetről.

A párt legközelebbi kötelességeiről Vajda a következőket mondotta:

— Dolgozni kell a párt ujjaszervezésén, hogy Maniu Gyula visszaérkezésekor készen álljon. Mert Maniu a kellő pillanatban vissza fog térni, akkor is, ha nem hívják!...

Végül erőlyesen tiltakozott a kormány egyéni hajszái ellen, amelyeket a nemzeti parasztpárti kormány tagjai ellen indított.

Pop-Csicsó István Vajda Sándor érdemeit méltatta s visszautasította Jorgának azt a vádját, hogy az erdélyi románság nem tette meg kötelességét Romániával szemben.

A nemzeti parasztpárt százas bizottságának izzó hangulatban, de mindvégig méltóságtelejesen lefolyt gyűlése végül is elfogadta a párt központi vezérőbizottságának már ismert bukaresti határozatát, amely, mint tudjuk, nem fogadta el Maniu Gyula lemondását és őt tekintik most is a párt tényleges vezérének és irányítójának.

Az erdélyi rokkantak is felhagyhatnak a reménnyel

Az új, katasztrófális nyugdíjtörvény után szó sem lehet a rokkant-nyugdíjak országos egységesítéséről

Bukarest, július 4.

A nyugdíjtörvény egyes szakaszainak a módosításáról szóló javaslat, amelyet tegnap behatárolt a kabinett, és amely a napokban kerül tárgyalásra a kamarában, nem csupán az esküt nem tett volt magyar tisztviselők zömére nézve jelent tragikus sérelmet, hanem

elbeszi a reményét az osztrák-magyar hadsereg rokkantjainak is azt illetően, hogy nyomorúságos nyugdíjukat egységesítsék a regátbeli rokkantak illetményeivel.

Az erdélyi rokkantakat is elintézi ez a rövid, de kegyetlenül belőls javaslat.

Tudvalevő, hogy a csatolt területek rokkantjai évek hossza sora óta járják a kilencelés kálváriáját, hogy kieszközöljék a rokkant-nyugdíjak általános egységesítését az ott a színvonalon, amely az okiráltságban fennáll. A regátbeli rokkantak ugyanis átlag hál-szor olyan magas nyugdíjakat élveznek, mint erdélyi sorstársaik, de számtalan eset van, a melyben ez az arány tízszeres is a regátbeli-ek javára. Az erdélyi rokkant-illetmények még az éhezéshöz sem elegendők, míg az okiráltságbeliek legalábbis szerény megélhetést biztosítanak a háború áldozatainak, akik egyaránt szenvedtek és véreztek a különböző frontokon.

A tavasszal az erdélyi rokkantak ugyanugy jártak, mint most a volt magyar tisztviselőknek az a kétharmadrésze, akik előtt az Argetoianu-javaslat egyszerre becsapta a nyugdíjpénztár kifizető ablakát, holott őket is éppolyan joggal illeti meg a nyugdíj, mint hivatalosan is „szerencsésnek” minősített társaikat. Emlékeztet, hogy március végén és április elején, amikor a nemzeti pártoktól a parlament tömegesen gyártotta a felhálmózóított törvényeket, törvényt szavaztak meg a volt cári hadsereg román állampolgárrá lett rokkantjai nyugdíjának a regátbeli-ekkel való egyenlőségéről. Ez a törvény királyi szentesítésével 1270. szám alatt, április 7-én meg is jelent a hivatalos lapban, tehát végleges törvényre emelkedett. Egyidejűleg azonos értelmű törvényt szavazott meg a kamara akkoriban az erdélyi rokkantak nyugdíjának a kiegyenlítéséről is, ez azonban javaslat maradt, mert a nagy zűrzavarban a szenátus elfelejtette megszavazni.

Az erdélyi rokkantak csak pár héttel ezelőtt is delegációztak Bukarestben, hogy az új kormány vigye dűlőre a rájuk vonatkozó, félbenmaradt javaslatot is és biztató ígéretek kaptak. Nos, ennek ellenére most már ők is lemondhatnak minden reményről, mert az Argetoianu-javaslat a besszarábiakra vonatkozó április 7-iki törvény végrehajtását is felfüggeszti azzal, hogy annak alapján a rokkant-nyugdíjak csak legkorábban a jövő év elejétől állapíthatók meg és utalhatók ki. — Ez csaknem egyértelmű a megsemmisítéssel s így ma már elképzelhetetlen, hogy a központi nyugdíjpénztár anyagi eszközeinek rendkívüli megszorítása mellett komolyan lehessen bízni az erdélyi rokkantak sérelmeinek az orvoslásában.

Általában alapos az aggodalom, hogy a nyugdíjpénztár anyagi bázisainak a megszüntetésével — az új javaslat csak 80 milliónyi állami szubvenciót hagy meg, — minden tekintetben meg fog nehezedni a nyugdíj-kiutalás s hogy a magyar kisebbségi nyugdíjasok minden kategóriájára az eddigieknél is sűrűbb napok következnek.

ARGETOIANU HAJTHATATLAN

Az az orvítamadás egyébként, amelyet az új nyugdíj-novella főleg az esküt nem tett magyar tisztviselők ezreinek a már elismert jogosultságára követ, froniba állította a különben is nagyon igénybevett magyarpárti parlamenti csoportot. A csoport Willer József dr., főtitkárta bizta meg, hogy a rendkívül sérelmes és botrányosan méltatlan javaslat tár-

A magyar párt a legelkeseredettebb harcra készül a 7000 volt magyar tisztviselő nyugdíjáért

gyalása során a magyar parlamenti frakció minden súlyával tiltakozzék az abszurd intézkedések ellen, amelyek kettészelik a Boila-törvénnyel egyformán jogosított volt magyar tisztviselők hétezeres tömegét s amíg a kisebb hányadnak remélhetőleg meghagyják már folyósított járandóságát, a nagy többség számára hirtelen visszaállítja az 57 évi korhatár kötelezettségét s ezáltal a távoli jövő bizonytalanságába tolják ki nyugdíjjogosult-

ságukat, ami a jelekből következtetve, a jogellőzést jelenti.

A magyar parlamenti csoport, amint megir-
ták, máris akcióba lépett. — Rámutatott Argetoianu pénzügyminiszter előtt a javaslat hi-
hetetlenül anarchikus voltára s igyekezett meg-
győzni a változtatás szükségességéről. Többek
között érveltek persze azzal is, mennyire fura
és másutt lehetetlen állapot az, hogy egy és
ugyanazon kategóriának két része gyakorla-

Egyre jobban kiteljesedik a zsilvölgyi tragédia

Bukarestből hatvannyolc levél érkezett Lupényba:

bányamérnökök, bányamesterek, főaknászok és aknászok címére

Az elbocsátottak egy része sirógörccsöt kapott

Déva, július 4.

Az a bukaresti postatisztviselő, aki egyszerre 68 darab ajánlott levelet vett át kezelés végett, talán méltatlankodott is, hogy a nagy kánikulában közel két órai dolgot adott neki. Talán nem is gondolt arra, hogy a 68 levél 68 intelligens ember kezéből veszi ki a munkát, a kenyeret.

A 68 ajánlott levél pedig ezt tartal-mazta. Megírták nekik, hogy a lépipített sok ezer bányamunkás után ők is sorra kerültek.

Július hó 1-től számítva felmondták az állásukat.

A levelek — bányamérnököknek és mestereknek, főaknászoknak és aknászoknak szólnak.

A borítékot mindannyian idegesen re-pesztették széjjel, érezték, hogy mi van a levélben.

Sokan mereven néztek maguk elé,

egyesek, idős, családok emberek sirógörccsöt kaptak.

Az elbocsátott 68 között, sok olyan ki-váló, nagy szaktudással és különös rá-
termettséggel rendelkező hivatalnok van, akiknek közreműködése nélkül, igen sokan el se tudják képzelni egy modern bányauzem fenntartását. Egye-seknek neve valósággal fogalom-má lett a lupényi bányánál. De mert kisebbségi-
ek, természetesen ezek és nem a román
ajku főtisztviselők kerültek leépítésre.
Az elbocsátottak között mindössze 2-3
román van, míg a többiek mind magya-
rok és más kisebbségi-ek.

Lupény! Milyen szomorú hangzása van ennek a rövid szónak.

Nemrégén már aratott itt a halál.

A mostani 68 ajánlott levéllel még jobban közeledett a zsilvölgyi tragédia a kiteljesedéshez.

A kétszáz lejes ceig-nadrág miatt:

Süketre pofoztak egy öreg munkást Halmiban a granicsárok

Az ügyész nem a vádlottat, hanem a granicsárokat vádolja. — „A nagy tolvajokat keressek, akik százazreket csempészek” — mondta az ügyész

Szatmár, július 4.

Hosszu hónapokig tartó távollét után igyekezett haza a szilágysági erdőkből Lax Ábrahám hatvan esztendő nagy-tárnai zsidó. Az öreg ott dolgozott Szilágysban az erdőben és a keserves, ne-héz munkát husvét előtt félbehagyta, hogy az ünnepre meglátogassa Nagy-tárnán kiterjedt családját. Gyalog indult utnak hat gyermekéhez Lax Ábrahám, aki szerdán érkezett Szatmárra. Éppen hetivásár volt Szatmáron, mikor az öreg zsidó ideért. Kiment a piacra és a vásári sátrakban ajándékot vásárolt gyer-mekeinek. Csak háromnak tudott venni. Az egyiknek egy pár harisnyát, a má-siknak egy pár harisnyát, a harmadik-nak vékonyka kis salát. A negyediknek, ötödiknek, hatodiknak már nem tudott vásárolni, mert összesen kétszáz leje volt és ez a pénz elment a nadrágra, haris-nyára, salára.

Kétszáz lejt érő batyujával gyalog in-dult utnak Nagytarna felé. Az út is hosszú, de erdőirtásban megfáradt, törő-dött ember az öreg Lax. Éjszaka volt már mikor a hatvan kilométeres út után Nagytarna határába érkezett. Az ország-
útból keskeny út ágazik el Csehszlovákia

felé. Amikor Lax Ábrahám ehhez az el-
ágazáshoz ért.

az éjszaka sötétjében előugrott két
bősz granicsár nekiesett a vén zsidó
munkásnak, akit összeverték, megki-
noztak és diadalmasan elkobozták tőle
a kétszáz lejes batyut.

Lax Ábrahám váltig bizonygatta, hogy
azt a kis holmit Szatmáron vette a heti-
vásáron, nem használt a szó a granicsár-
nak.

tilag egymással homlokegyenest ellenkező
helyzetben legyen.

Argeloianu azonban hajthatatlan maradt s
csak azt hangoztatta, hogy a költségvetés
kiegyensúlyozása céljából elengedhetetlen
szüksége van ezekre a megrövidítésekre és
jognyirbálásokra is.

Igy a magyar parlamenti csoport számára
már igazán csak a legelkeseredettebb tiltako-
zás maradt.

Alkalmunk volt különben ebben az ügyben
Hegedűs Nándor képviselővel is beszélgetni,
aki a legmélyebb lehangoltsággal, szűrtén
kétségbeesettnek jellemezte azt a helyzetet, a
melyet az Argetoianu-féle nyugdíjtörvény-
módosítás a volt magyar tisztviselők ügyében
teremt. A hatszakaszos törvényjavaslat a ma-
gyarpárti parlamenti csoport csaknem egy
teljes évtizedes küzdelmének az eredményét
rombolja le.

LEGALABB A RENDES NYUG-
DÍJAKAT FIZESSÉK!

Végül itt említjük meg, hogy Szabó Béni
képviselő magánál Jorga miniszterelnöknel
tette szóvá azt az anomáliát, amely a nyug-
díjak késedelmes fizetésével országszerte, kü-
lönösen azonban Erdélyben végbemegy. A mi-
niszterelnök meglepetve olvasta el Szabó Béni
beadványát s átadva azt Bratescu pénzügyi
államtitkárnak, utasította azt, hogy intézked-
jék a nyugdíjak rendes kifizetéséről. Meglát-
juk, lesz-e fogantatja ennek a közvetlen közbe-
lépésnek.

Lax Ábrahámot a határ mellett fekvő
Nagytarna alól folytonos ütlegetések kö-
zepette bekísérték Halmiba és átadták
az őrmesternek. Akkor kezdődött csak
igazán a haddelhadd. Az őrmester neki-
esett Lax Ábrahámnak, hogy: Zsidó, hon-
nan hoztad a ruhaneműt?

Az öreg, megfáradt ember sirvafakad
és elmondja, hogy Szatmáron vásárolta.

— Hazudsz zsidó! — dörög a granicsár.
őrmester és elcsattan egy hatalmas po-
fon. Lax Ábrahám ismét védekezik. az
őrmester ismét pofoz.

Már orrán, száján ömlik a vér az öreg
munkásnak, de az őrmester ur nem
unja a pofont.

Az egész elközött holmi nem ér többet
kétszáz lejnél, de az őrmester nem en-
ged abból, hogy a zsidó csempészett.

Mikor a vallató őrmester keze alól
végre kiszabadul összeesve, véresen az
öreg Lax, már az egyik fülére nem
hall.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy
az ütések következtében Lax Ábrahám
megsüketült.

Két bősz granicsár között áll riadtan,
összetörtén az öreg Lax Ábrahám a szat-
mári törvényszék büntető tanácsa előtt.
Előtte a „bünjel”, a ceig-nadrág, a
strimfli, a sál. Összesen kétszáz lejt ér-
tékben. Az öreg zsidó fejére hull a vád.
Csempészett, megkárosította az államot.
Vége-hossza nincs a bünlajstromnak. A
ceig-nadrág miatt, meg a kislányka ha-
risnyája miatt. Mint az ütött vad, olyan
rémtől néz az öreg, amikor a komor
bírói talárban föláll az ügyész. Galea
Miklós dr. ügyész képviseli a vádható-
ságot. A hallgatóság, amely végighallgat-
ta a vén munkás összevételéről szóló
vallomást és orvosi látéletet ellenséges
érzéssel néz az ügyész felé.

Galea dr. ügyész vádeszedet mond.

De nem Lax Ábrahámot vádozza, ha-
nem a granicsárokat.

Százazreket érő selymeket, drága szöve-
teket csempésznek át büntetlenül a ha-
táron.

Milliókat keresnek a csempészek és
akkor ideállítják ezt a szegény, nyomor-
ult, küzködő, öreg munkást, akit sü-
ketre pofozott a granicsár-őrmester és
akire csak a granicsári tulbuzgóság
fogja rá a csempészt.

Ilyeneket mond a vádhatóság képvisel-
tében Galea dr. ügyész, akit bizony me-
gtapolnának a terem hallgatói, ha nem
tartanának az elnöki rendutasítástól.
Az ügyész elejti a vádat és az öreg zsidó
munkás boldogan indul el a tárgyaló te-
remből, hogy hatvan kilométert gyalogol-
jon haza Nagytárnára a hat gyermeké-
hez.

A granicsárok ellen formális indítvány
azonban egyelőre nem hangzott el.

Megnyílt! Szg. 209 Uj szálloda!

NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig, kétágyas
szobák 140—160 lejig, beleértve az összes
illetékeket. Modern kényelem, központi fű-
tés, meleg és hidegvíz, minden lakosztá-
lyban parkett, előzőkeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

Izletes saláta és majonéz csak

OLIO SASSO-val

készül.

Pokolgépet dobtak

dr. Avéd János gyergyóalfalusi magyar ügyvéd hálósobájába

A robbanás leszakította az ügyvéd fejét és mindkét karját

Gyergyóalfalu, július 4

A péntekről-szombatra virradó éjszaka két órakor megdőbbszerű halálos merénylet színhelye volt a kis Gyergyóalfalu község.

Ismeretlen tettes bombát dobott be dr. Avéd János itteni ügyvéd hálósobájának nyitott ablakán és a nyomában bekövetkezett robbanás leszakította a fellobbanó lángra ijedten ablakhoz lépő dr. Avéd János fejét és két karját.

A szerencsétlen ember szörnyethalt. Feleségének, ki ugyanabban a szobában aludt, a robbanástól nem történt baja, a kiállott izgalmak következtében azonban idegrohamot kapott.

A gyergyóalfalui merényletről helyszíni tudósításunk alapján a következő részleteket jelenthetjük:

Dr. Avéd János ügyvéd a község egyik legnagyobb szerepet játszó embere volt, aki élen közeleti tevékenységét fejtette ki. — Ügyvédi munkásságán kívül pénzületekkel is foglalkozott, amelyet családi bankja útján bonyolított le. A merénylet hátterét sokan éppen ebben a banktevékenységben látják. Dr. Avéd János élen szerepet vitt a magyarpárti mozgalmakban is.

Csütörtökön este az ügyvéd és felesége a rendes időben fektüdtek le. Hálósobájuk ablaka zárva volt. Dr. Avéd János egyideig még olvasott, azután kioltották a lámpát és elaludtak.

Körülbelül éjjel kétóra lehetett, amikor dr. Avéd János csörömpölésre riadt fel, majd egy fellobbanó láng fénye érte a szemét. A fény az ablak irányából jött. Az ügyvéd azonnal arra gondolt, hogy talán tűz ütött ki és ezért gyorsan leugrott az ágyból és, hogy tájékozódjék, az ablakhoz tartott. Ez volt a szerencsétlensége.

Alig ért ugyanis dr. Avéd János az ablak közelébe, amikor robbanás történt. A dörejt egy pillanatig tartott, de ez az egy pillanat elég volt ahhoz, hogy dr. Avéd Jánost megölje. Mikor a robbanás nyomán felszálló füst eloszlott és a feleség láng elsötétedett, dr. Avéd János már holtan feküdt a padlón, törzséről leszakított fejjel és karokkal.

A szobában, mint említettük, még csak az ügyvéd felesége tartózkodott, aki a távolabb fekvő ágyban aludt és akit a robbanás nem ért. Dr. Avéd Jánosné a jöttébe borult szobában az urát kiáltotta. Választ azonban nem kapott. Lélegzet nélkül ugrott most már ő is ki az ágyból és az ablakhoz akart sietni, hogy segítségért kiabáljon. Utközben azonban már beleütközött férje holttestébe. Elszoktatta magát és ájultan, eszméletét vesztve zuhant le dr. Avéd János szétrozsolt teteme mellé.

Hosszu percekig tartott, amíg a robbanásra előjöttek dr. Avéd Jánosék háztartási alkalmazottai. Lámpát gyújtottak és akkor teljes borzalmasságában bontakozott ki a pillanatok alatt lejátszó tragédia. Dr. Avéd János életle-

Felesége sértetlen maradt, de az izgalmak következtében halálosan megbetegedett

len teste mellett ott feküdt eszméletlenül, áldott állapotban levő felesége, akit azonnal átvittek egy másik szobába. Közben értesítették a község orvosát és a csendőrséget. A szobának az ablakhoz közeleső berendezését szintén szétrombolta a detonáció. Széttépett, megperzselődött függönydarabok, a nyitott ablak-szárnyak összezuzódott üvegtáblái, a vérről borított padló — most már minden látható lett a sietve gyújtott lámpa kisérteties világánál.

A csendőrség emberei megkezdtek a vizsgálatot, mialatt a másik szobában az orvos az ájultan fekvő asszony eszméletretérítésével foglalkozott. A színhelyen az orvosnak már nem volt tennivalója. Dr. Avéd János holtan volt, rajta már nem lehetett segíteni.

A fejet vékony husfoszlányok tartották a törzsön, amelytől egyébként majdnem teljesen levált. A két kar többől leszakítva. A hálógig megperzselődve.

Puhulnak a franciák

A megegyezés minden pillanatban várható

Páris, július 4.

Bár Mellon amerikai államtitkár és a francia kormány tagjai között folyó tárgyalások Hoover elnök moratórium-javaslatáról még mindig nem fejeződtek be, az egész francia közvélemény már kedvezőbb megvilágításban látja a tárgyalások végeredményét.

Minden jel arra mutat ugyanis, hogy a francia kormány éppen az utolsó, döntő pillanatban, a Doumer elnök vezetése alatt megtartott minisztertanácsban engedett valamit eredeti hajhatalan álláspontjából és hajlandónak mutatkozik az amerikai javaslat-hoz való hozzájárulásra.

A tárgyalások folytatását a francia kormány pénteken este fél 10 órára tűzte ki. Ezt megelőzőleg a délutáni órákban Laval miniszterelnök, Flandin pénzügyminiszter és Briand külügyminiszter értekezletet tartottak, amelyről hivatalos kommunikát nem adtak ki, mégis a sajtó tudni véli, hogy a Hoover-féle javaslatra adandó francia válasz szövegét tanulmányozták át igen gondosan.

Este fél 10 órakor a francia kormány tagjai és Mellon között ismét megkezdődtek a tárgyalások. Laval miniszterelnök csak rövid ideig vett részt a megbeszéléseken, mert el kellett távoznia a kamarába, hogy a parlamenti ülésnek felosztására vonatkozó elnöki kéziratot felolvassa.

Hogy a péntek éjszakai tárgyalások milyen eredménnyel végződtek, Mellon és a francia kormány tagjai között, arról hivatalos jelentés nem számol be teljes egészében. A Havas francia távirati iroda azonban közli, hogy

bizonyos mértékben sikerült összeegyeztetni az amerikai javaslat feltételeit a francia állásponttal, úgy, hogy a teljes megegyezés most már minden pillanatban remélhető.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a péntek esti tanácskozáson a garancia alapba való befizetések tekintetében sikerült olyan megoldást találni, amely mentesíti Franciaországot az esetleges megtérülésektől. — A megoldáshoz azonban nem elég a franciák állásfoglalása, hanem szükséges a többi érdekelt államok, első sorban Anglia hozzájárulása is.

A francia közvélemény a tárgyalásoknak ebben az új és reménnyel kecsesgató stádiumában arra az álláspontira helyezkedik, hogy most esetleg Anglia részéről fenyegető bizonyos nehézség a teljes megegyezést. Ezt a következtetést Snowden angol pénzügyminiszternek az alsóházban tett kijelentéseiből vonják le. Amikor ugyanis a csütörtöki botrányos

ülés eseményeit megvitatták, Snowden visszatért a Hoover-féle javaslatra és a következőket mondotta:

— Remélem, hogy a párisi tárgyalások ki-elégítő megoldáshoz vezetnek, kénytelen vagyok azonban leszögezni, hogy a legutolsó értesülések a megbeszélésről nem nagyon ki-elégítőek. Anglia kész az elvállalt áldozatok viselésére, de ujjabbakat nem igen vállalhat, legfeljebb abban az esetben, ha a többi érdekelt állam is hozzájárul az új terhek viseléséhez.

A Hoover-javaslat körül rendkívül viharos ülése volt a francia kamarának pénteken délután. Laval miniszterelnök hevesen tiltakozott az ellen a szándék ellen, hogy a kamara nyílt ülésen védekezzék a moratórium tervével szemben emelt kifogások ellen.

— Szívesen hozzájárulok ahhoz, — mondotta Laval, — hogy a kamara felosztása előtt befejezhessék a tárgyalás alatt álló törvényjavaslatok vitáját, de semmiképpen sem engedhetem meg, hogy a Mellonnal folytatott tárgyalások ideje alatt hátha támadjanak.

A miniszterelnök szavai mély hatást gyakoroltak a kamara tagjaira, akik egyébként felkészült érdeklődéssel várták Blondel képviselő interpellációját a Hoover-javaslat kérdésében.

— Ha Blondel ragaszkodik az interpelláció-jához, — jelentette ki Laval miniszterelnök nyomatékosan, — nyomban felolvasom a parlament felosztását elrendelő elnöki kéziratot.

Erre Blondel is engedett és kijelentette, hogy hajlandó visszavonni az interpellációt, ha Laval megjelöli azt az időpontot, amikor mégis megtartatja. A kamara Laval hozzájárulása után nem tűzött ki pontos dátumot az interpelláció felolvasására.

A francia kamarának egyébként ez volt az utolsóelőtti ülése, mert

az esti ülésen Laval miniszterelnök már felolvasa az elnöki dekrétumot, amely a parlamenti ülésszakot, a nyári szünetre való tekintettel, elnapolja.

A Times washingtoni jelentése szerint a Fehér házban pénteken újabb tanácskozások folytattak arra vonatkozólag, hogy hiteket teremtsek azon államok javára, amelyek moratórium elfogadása esetén, nehezebb helyzetbe kerülhetnek. A hitelek előteremtése tudniillik lehetővé tenné, hogy Franciaország visszavonja azt a javaslatát, amely a moratórium elfogadása esetén a Nemzetközi Fizetése Bankjába befolyó összegekből nemcsak Németországnak, hanem más államoknak, (első sorban a franciabarát balkáni államoknak) is kölcsönöket folyósítsanak.

A magyarországi választások végeredménye

Budapest, július 4.

A budapesti titkos kerületek szavazási eredményeinek összeszámlálásával a magyar parlamenti választások végeredménye is tisztán áll most a kormány és a közvélemény előtt.

A legfrissebb jelentések szerint tehát a vidéki 16 titkos mandátum figyelembe

A csendőrség gyors helyszíni vizsgálata egyelőre szintén csak a kézenfekvő tényeket tudta konstatálni.

A robbanást dinamittal töltött bomba okozta, amelynek burkolatából szétvetett szilánkok feküdtek az ablakpárkány alatt.

A szoba távolabbi, hátrább fekvő részében nem találtak ilyen szilánkokat, ami mellett szól, hogy a robbanást kiskaliberű, primitív pokolgép idézte elő, mely dr. Avéd János életét sem követelte volna áldozatul, ha nem ugrik ki az ágyból és nem lép az ablakhoz. A bomba csak az ablak körzetében pusztított. A bomba gyújtószinórját, amely két-három méter hosszúságú lehetett, kint az ablak alatt gyújthatták meg, és úgy dobták be az ablaküvegen át.

A jegyzőkönyv egyelőre ennyit állapított meg. A további nyomozás dolga lesz, hogy kikutassa a tettest, aki a bombát az ügyvédék hálósobájába dobta, valamint azokat az indító-okokat, amelyek a merénylet elkövetése alap-szik.

A bombamerénylet híre még az éjszaka folyamán elterjedt a községben, a melynek egész lakossága rövid idő múlva ott csoportosult dr. Avéd Jánosék háza körül.

Az emberek összesugnak és keresik a feleletet a tragédiára...

vételével a nyílt szavazásos kerületekben megszerzett 199 mandátum hozzá-számításával a pártok arányszáma a következőképpen alakult:

Az egységspárt 147, a kormányt támogató keresztény gazdasági párt 29, a szabadelvű és demokrata ellenzék 6, Vázsonyi János liberális ellenzéke 2, Gaál Gaszton kigazda pártja 8, a szociáldemokraták 14, a Friedrich István keresztény ellenzéke 2 mandátumot kapott, míg a pártokivüli mandátumok száma 20. Pótvalasztásra 17 nyílt szavazásos kerületben kerül sor.

A pesti és a pestkörnyéki titkos kerületek mandátumai a következőképpen oszlanak meg: A budai kerületben az egységspárt 2, a Wolff-párt 2, a szociáldemokrata és a Friedrich-féle párt 1—1 mandátumot szerzett. A déli kerületben a szociáldemokraták és a Wolff-párt 3—3, a szabadelvű és demokrata ellenzék, továbbá az egységes párt 2—2 mandátumot biztosított magának. Az északi kerület 9 mandátuma közül 3 szociáldemokrata, 1—1 Vázsonyi-párti, kereszténypárti, keresztény ellen-zéki és egységspárti, szabadelvű és demokrata ellenzéki.

A pestkörnyéki 5 titkos kerület mandátumai így oszlanak meg: 2 szociáldemokrata, 1—1 egységspárti, kereszténypárti és szabadelvű ellenzéki.

Jön: CHARLIE CHAPLIN
ASTRA MOZGÓ, Brassó.

Mi a csodás nyaklánc?

Megtámadja a rákot és a többi fertőző belegsegeket

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a baktériumok arra kényszerülnek, hogy rendellenes szokásaitól eltérő gyakorisággal hullámozzanak, másoknál pedig teljesen megszűnnek és lefojtja a hullámzást, azáltal hogy a hullámzásba ellenálló sejteket, vagyis toxinokat visz be.

Ez Lakhovski francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Úgy a teória, mint a kísérleti bemutatások mindenütt feltűnést keltettek és bizalmat szereztek a felfedező tudósok.

Értekezletében a francia orvos-tanár kijelenti, hogy az említett hullámzás végzetes hatásait csak úgy lehet ellensúlyozni, ha villamos szűrés útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének helyreállítását, egy vagy több hullámzó kör által, amelyet nyaklánc vagy évf formájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző megbetegedések esetén kitűnő eredményeket mutatott fel és lényegesen megjavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és övek kaphatók gyógyszerárakban és drogeriákban.

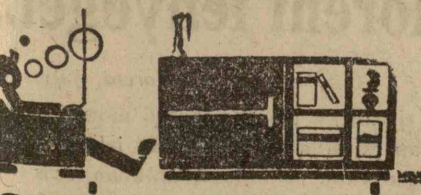
Dr. Laval

a párisi orvosi fakultástól.

A Lakhovski-laboratórium vezérképviseelője, J. Dillan, Pitar Mos 4. București, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és övek valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző vignettájával.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban! L. RICHELET, d. Sedan, 6, Rue Belfort, BAYONNE (France).

Romániai vezérképviselet: J. DILLAN, 4, Strada Pitar Mos București (3)

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEREN
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Az új
személyazonossági
(választói)
igazolványokhoz
szükséges fényképek, a hivatalosan előírt kivételben, az összes brassói fényképészeti műtermekben, mér-sékelt áron készülnek.
A brassói fényképészek
szakcsoportja. Szg.

Stere és a szociáldemokraták

Bukarest, július 4.

Nagy feltűnést keltett a kamara tegnap esti ülésén, hogy Stere professzor és Grigorovici szociáldemokrata vezérőrákon át tárgyaltak egymással. Arról volt szó, hogy Stere csoportja és a szociáldemokrata párt közös parlamenti csoportot alkotnak a közös parlamenti akciók levezetésére.

Piacot a román gabonának Ausztriában!

Bukarest, július 4.

Az osztrák-román kereskedelmi tárgyalások érdemleges része hétfőn kezdődik Bécsben, hova Cezar Petrescu vezetésével már el is utazott a román delegáció. A tárgyalások ugyanazon a preferenciális alapon fognak Ausztriával is folyni, mintahogy Németországgal folytak. A román delegáció törekvése arra irányul, hogy mezőgazdasági termékeinknek minél nagyobb piacot tudjanak biztosítani Ausztriában. Különbiztonság tárgyal az állatexport rendelkezéséről.

SINAIA

BACCARAT ROULETTE

Casino palace

50%-os menetdíj-
kedvezmény a CFB
vonalain!

állandóan
nyitva!

A Réa

Irja: MIKES IMRE

Erdélyi frontközösség

Bukarest, július 4.

A regáti közvélemény, különösen pedig az a része, melyet a kormánypárt sajtója irányít, úgy érzi, hogy Erdély lázadásban van.

Nemcsak úgy érzi, hanem úgy is írja. Az Universt például ma nyitott Erdély forradalmi hagyományairól beszél, melyet most titokzatos kezek kavarának, az okiráltság elleni gyűlöletre izgálnak, kirobbanásra biztatnak. Azt lehetne mondani, hogy a közvéleményt erőrefelé határozott félelem és gyanakvás uralja Erdély felé szemben. Tartanak attól, hogy ez a csudálatos tartomány külön utakra talál tévedni. Rémképeket látnak a szisztaemlékezők arra, hogy 12 évvel ezelőtt, a csatlakozást követően már le kellett egyszer győzniük némely zavaros gondolatokat Erdély autonómiájáról.

Persze ez a riadalom tulzott. Annyira tulzott, hogy szinte mosolyra volna érdemes. De valami alapja van. Annyi alapja, hogy az erdélyi elégedetlenségnek, keserűségnek, tiltakozásnak kétségtelen jelei mutatkoznak. Itt van mindjárt Maniu visszavonulása. A regáti közvélemény úgy számítja ezt, mint burkolt jeladást a forradalomra. Van e lépésben valami forradalmi, bizonyos. Az ugyanis, hogy erkölcsi a jellege. A mai politika, mely igen távol áll a moráltól, könnyen érezhető lázadásnak.

De azért hiszi a kutya, hogy Maniu tényleg revolúciót akart csinálni. A harcias cselekedet csillagászati távolságban fekszik az ő lényétől. Hallgatni tud. Lemondani tud. Elvonulni tud. De forradalmároshoz nem.

Inkább ügyes taktikai fogás volt tőle ez a véglegesnek hirdetett badacsonyi remetéskedés. Amint olvassom, háromszor égetett szilvaszeszt iszogát, sőtál az erdei utakon és derűsen mereng a múlt emlékein a falu magányában. Amíg Románia politikája elérkezett a zürzavar mélypontjára s a zürzavarban többé-kevésbé lejárta magát mindenki, — addig ő megőrzi érintetlenségét és visszavonulási már-már elvesztett messiási presztízst a szilágy megyei lankákon.

Látnunk már ilyen visszavonulásokat, sőt súlyosabbakat is anélkül, hogy belőlük nemzeti katasztrófa, vagy háború keletkezett volna. Cincinnátus is elvonul parasztnak, pedig nem vala sem erkölcsileg, sem politikailag kisebb egyén. Rómában, mint Maniu Romániában, sőt bizonyos szempontokból nagyobb is volt, mert sokszor vezette diadalmas harcokra a büszke latinok nemzeti vederejét, ami Maniuról nem mondható el, miután mindössze egyszerű önkéntest képezett a monarchia zavaros összetételű hadseregében.

Elment hát Cincinnátus is parasztnak, de amikor elérkezett az ideje, felhagyott az önkéntes remetéskedéssel diktátor lett. Amint Tisza Istvánnak is az volt az első dolga a végleges lemondás befejezése után, hogy ledorongolja a radikális ellenzéket.

Az effajta visszavonulások annyit számítnak, mint Anteusnál az, ha odaremtették a földhöz. Minél nagyobb

csattant annál erősebben pattant.

Visszatér még Maniu is. Nem kell tartani attól, hogy elveszett a hon számára. Ő maga mondta, hogy a politika olyan, mint a kártyajáték. Szenvedélyévé válik az embernek.

Maniu negyven éve kártyázik egyfolytában. Ki hinné el, hogy öreg napjaira hagy föl az ördög bibliájával? Senki se lehet ilyen naiv. Legföljebb tudomásul vesszük, hogy eddig tétre játszott. Most változtatta a szisztémát s bankot akar adni. Egyelőre nem kerülhet rá a sor. Félreült hát egy sarokba s nézi, hogy a többiek reszkelő kézzel kavarják a lapokat. Nézi és alig várja, hogy a Véletlen, a nagy játékmester odaszóljon neki: — Maniu ur!... Erre a paklira maga tarthatja a bankot... A többiek már mind legétek!...

Persze, az Erdély miatti riadalom nem csupán Maniu visszavonulása miatt keletkezett. A regáti közvélemény félreveri a harangot amiatt is, hogy Erdély Istén és Ember színe előtt üldözöttnek érzi magát, akár a duvad. Súlyosan sérelmezik például a nemzeti párt hibatalos lapjának, a Pátriának egyik cikkét, mely a Generál bank bukásáról szólt és ezt a címet viselte: — Egy erdélyi keresztetük bebörtönzés céljából.

Ez a szellemeskedés Crisan volt államtitkár lefogására vonatkozik. Erdély azt mondja, hogy politikai bosszúból tartóztatták le.

Lehet, hogy igaz. Azonban el kell ismernünk azt, hogy a Cetatea című brassói banknál, melynek zavaros részletekkel megspékelt bukása miatt vették őrizetbe Crisan ezer és ezer kisembernek vagyunkja uszott el. Családok hordták a bankba életük minden munkájának

eredményét. Egzisztenciák sodródtak az örvénybe.

Ismételjük, lehet, sőt valószínű, hogy Crisánt politikai szenvedélyből vetették cellába. De a kisbetétes, aki most zokog szomorú életének elvesztett keresménye után, azt is mondhatná, hogy kérem alázatosan, itt nagy hanyagságok, nagy bűnök történtek, nem lehet csudálni, hogy a nyomozás izgalmaiban félreértés is adódik. Hiszen évenként lefognak negyvenezer embert is ártatlannul, félreértésből, kellő alap nélkül. Egyszer véletlenül egy volt államtitkárt fogtak le. Emiatt ne tessék kétségbeesni...

Ebben az álláspontban feltétlenül van valami igazság.

Az erdélyi és regáti jóhiszony vízeit alaposan felkaparta Moldovan Valér képviselő cikke is, mely ezt a címet viselte: Ne félj, erdélyi!

Valóban, ebben a lelkesítésben már benne van az ellenállásnak, a haggományos küzdelemnek a tartományi harcnak a szelleme. Ha az erdélyinek nem kell félnie ennek két oka lehet. Az első az, hogy nem akarják bántani. De ezt Moldovan egy szóval sem mondja. Ha pedig bántani akarják és mégsem kell félnie, akkor ez csak azért lehetséges, mert van ereje visszautasítani a sérelmeket.

Bántalom és ellentámadás pedig már küzdelmet jelentenek. Jelen esetben a regát és Erdély küzdelmének.

Ezt látja az okiráltság némi riadalommal forradalmi tünetnek.

Mindezek az apró jelenségek azonban elégtelenek volnának ahhoz, hogy a regáti közvéleményben felkeltsék az erdélyi lázadástól való félelmet.

A kicsiny, jelentéktelen szimptomák mellett van egy egészen nagy, egészen súlyos tünet is, amely tényleg jogot ad az aggodalomra. Erről a tünetről azonban nem beszélnek, nem írják, — csak titokban érzik, hogy valami rosszat cselekednek.

Az tudniillik, hogy a regát valóban szomorú és kíméletlen hajsztát indított Erdély ellen. E hajsza ugyan nem abban jelentkezik, hogy Maniuk vissza kellett vonulnia, sem abban, hogy egy-két urat méltánytalanul meghurcolnak, sem abban, hogy esetleg megerősítik az állambiztonsági szolgálatot a Kárpátokon túl.

Hanem abban, hogy az új hatalom lázasan, kidiüllet szemekkel, heves türel-

metlenséggel semmisít meg az új parlament gyorstalpaló műhelyében mindent, amit az erdélyiek kormányzata hozott aportként a regát állami és társadalmi életébe.

Az új kabinet és az új rendszer még el sem kezdte az alkotó munkát, nem tudjuk s nem sejtjük, mit akar, mit szándékol, nyoma sincs tevékenységében valamely politikai eszménynek. — de egyet már kétségtelenül elárult: Ki akarja ölni a közélet szervezetéből azt a néhány ideggácot, melyet az erdélyiek ültettek belé kéteves uralmuk alatt.

Amit Maniuk, akik az okiráltságánál sokkal fejlettebb államélet emelői nevelkedtek, nagynehezen megalkottak, úgy tűnik el, mintha ciklon söpörne végig a múlt törvényhozás emlékein. Erdély keveset hozott: néhány közigazgatási, szociálpolitikai, nemzetiségi reform egész miködésük. De még ez a kevés sem állhat fenn. Az új törvényhozás borzongó idiósinkráziával vet el magától mindent, ami Erdélyt juttatja észbe. Vissza a régi adminisztrációval! Elő a sovén kisebbségpolitikával! Ismét az elmúlt közbiztonsági rendszert!

Mintha két világ birkózott volna s a nagy harc után a diadalmaskodó ott terdelne az ellenfél torkán. Mintha a Himalája fagyos atmoszférája torkollana össze az Indiai Óceán forró léghullámaival s a rettenő összecsapásból ördögi gőzök törnének a magasba.

Ez a nagy pusztítás, mely — szomorúan jellegzetes — inkább sújtja a magyarokat, mint Maniukat, igen, ez a nagy pusztítás az igazi erdélyi probléma.

Valóban van egy keserű szellem. Nem Erdély csinálja. Hanem Erdéllyel csinálják.

Ha a kormányzat fél és szioszorongva nézi a tüneteket, akkor menjen már messzebbre is s keresse meg az okokat. Ott melenkednek saját kebelén. Sziszegő kigyócskák, a sovénizmus méregfogaival lesik az áldozatokat.

Elismerjük, keserűen lázadnak Erdély hagyományai. De nem azért, mert e hagyományok lelkiismeretlen kártyások kezeiben vannak. Hanem azért, mert porólycsapások zuhannak a fejére.

Hogy milyen porólycsapások arra mi sem jellemzőbb, minthogy Erdély magyarsága, mely két éven át merev és elégedetlen ellenzékiességgel állott szemben a nemzeti párttal, összes jog-csonkjai elvesztésének láttán úgy érzi, hogy ellenállhatatlan erővel alakul ki az erdélyi frontközösség.

Legyünk őszinték: a kormányzatnak ténylegesen van mitől tartania.

Nem is mitől, Hanem kitől.

Önmagától.

Moreni fenyeget...

Moreni, július 4.

A tizennégy hónap óta égő moreni szonda tegnap váratlanul vulkánikus jellegű tüneteket mutatott. A hajnali órákban erős földalatti moraj verte fel a moreni lakosságot al-mából és ugyanakkor kísérteties vörös fény világította meg, az eddiginél sokkal erősebb mértékben, az eget.

A szakértők valószínűnek tartják, hogy a szondaégésben vulkánikus természeti erők szabadultak fel, amelyek most a legnagyobb mértékben veszélyeztetik a messze vidék biztonságát. A szonda szája egyre szélesedik és már valósággal kráter-jelleggel bír.

ASCHER TESTVÉREKNÉL végeladás!

Az üzlet felosztása miatt, a közönség által jól ismert dus raktárunkat u. m. ruhakelméket, szöveteket, selymeket, ágy és asztal terítőket, sezlón takarókat, asztali garnitúrákat, vásznakot, szőnyegeket, függönyöket és mindenféle ruházati cikkeket, hatósági engedéllyel hallatlan olcsó áron kiárusítjuk.

Ezt az alkalmat nem szabad elszalasztani.

ASCHER TESTVÉREK, BRASSÓ

KAPU-UTCA 5.

Forradalmi változások a középiskolai oktatásban

Visszaállítják a reáliskolai és gimnáziumi rendszert. Megszüntetik az osztályozást. Csökkentik a tanórák számát

Bukarest, július 4.

— A mai iskola testileg és lelkileg megtöri a gyermeket!

Ha ezt mi mondanánk, akkor ennek nem volna különös sulya. Igazságnak ugyan igazság maradna, de senki sem figyelne föl rá. Bizonyítja ezt, hogy az utóbbi 2 évben százszor is elmondottuk, hogy az iskola mai formájában kizárólag, amely nem életképes embereket, hanem életképtelen betegeket termel. — Még az utolsó napidíjas sem hallgatott rá az azok közül, akiknek Romániában közik van az oktatás ügyéhez.

Szerencsére most nem mi sóhajtottuk így fel, hanem az ország miniszterelnöke és közoktatásügyi minisztere, akit egyben a legnagyobb román nevelőnek

tartanak: Jorga professzor.

Ez a sóhaj egy tövényjavaslat indoklásában hangzik el. A javaslatot nagy vonalakban már ismertettük tegnapi számunkban. A középiskolai oktatás megreformálásáról intézkedik. Nagyvonala és reformálásáról intézkedik. Nagyvonala és melyek az oktatás mai elgyöttrő rendszerét megszüntetnék.

A mai iskola egy egész nemzedék átka és ezért az a javaslat, mely újja akarja alakítani az egész oktatást, megérdemli, hogy részletesebben foglalkozzunk vele.

Ambár még nem egészen bizonyos, hogy a tervbevetett reformokból lesz valami. Ugyanis Jorga már nem egy kellemes és hasznos javaslatot terjesztett be. De jöttek a liberálisok Anghelescuval

az élükön s addig gyúrták, dagasztották, formálták a csecsemőt, amíg torzszülött lett belőle. A legkitűnőbb ujitások is el akadtak a liberálisok szűrőjében s ezért igaza volt Gyűfás Elemérnek, amikor ma délután a szenátus egyik bizottságában azt mondta Jorgának:

— Miniszterelnök ur! Ha ezután valami új törvénnyel akar előállni, akkor a javaslatot ne csak a királynak mutassa be jóváhagyás végett, hanem terjeszse elő Anghelescunak is...

A szándék lehet jóakaratu. S a végrehajtás rosszakaratu. Amint ez az egyeteméről szóló javaslattal is történt. Mire törvényerőre emelkedett, már nem is látszott rajta, hogy eredetileg egészséges csecsemő volt.

Felállítják a reált és a gimnáziumot

A törvényjavaslat jelentős ujitása, hogy a középfokú oktatást — amint azt tegnap röviden már megírtuk — két részre osztja. Az alsóbb rész az 5 osztályból álló gimnázium lesz, melynek feladata az általános műveltség biztosítása. A gimnáziumtól teljesen függetlenül szervezik meg a három osztályos liceumot. Ennek célja az egyetemi oktatás előtt speciális kulturát adni.

A liceumok két szekcióra oszlanak. Az első a klasszikus és irodalmi szekció lesz, a második a reális és tudományos. — Vagyis másszóval

meghonosítják a régi magyar bifurkációs rendszert, a reáliskolát és a latin iskolát.

Egyébként külön fiú- és külön leánygimnáziumok lesznek. Egyes iskolát nem állítanak föl.

Igen jelentős intézkedése a javaslatnak, hogy megszünteti az évvégi vizsgákat. Egyik osztályból a másikba a harmadévenként történő osztályozások alapján léphetnek a diákok. Azok, akik sikerrel végzik el a gimnázium V. osztályát, — „Gimnáziumi abszolváló bizonyítvány”-t kapnak.

A liceumokba az V. gimnáziumi osztály sikeres elvégzése után felvételi vizsga után lehet beiratkozni. E felvételi vizsgán már megejtik a kiválogatást, hogy ki alkalmas és ki nem alkalmas felsőbb tanulmányokra.

Amint látható tehát, alapján visszavonul a nyolcosztályos középiskola, mely reál és irodalmi szakokra oszlik magyar minta szerint.

Igen helyes ujitása a javaslatnak, hogy az osztályozásnál meg akarja szüntetni a mostan divó tíz számjegyes és

médiára kalkuláló osztályozást s ehelyett a magyar rendszert fogja bevezetni. Öt kvalifikáció lesz, mégpedig: *elégtelen, elégséges, jó, nagyon jó, kivételes*. Jutalmazásra csakis a kivételesek tarthatnak igényt.

Magyar szempontból a javaslatnak egyetlen különösebb sérelme az, hogy rendelkezése szerint ezentúl a francia nyelven kívül minden diáknak még egy idegen nyelvet kell megtanulnia, mégpedig *olaszul, angolul vagy németül*. Ezzel a magyar diákok hátrányba kerülnek, mert nekik a két világnyelven kívül még románul is meg kell tanulniuk.

Ezzel szemben hasznos ujitása a javaslatnak, hogy a heti tanórák számát a gimnáziumok részére 28, a liceumok részére 30 órában maximálja, tehát megszünteti azt a szellemi túltelhelést, amit a sok tanóra (néhol hetenkint több negyvennél is) eddig okozott. Oktatás csak a délelőtti folyamán lesz, ezzel szemben délután mindegyik diák köteles lesz valamelyik mesterséget kitanulni. Az új iskolatípus tehát kétirányban is igyekszik a diákok jövőjéről gondoskodni.

Az iskola igazgatójának egyébként minden tanév elején jogában van a helyi szükségleteknek megfelelően változtatásokat eszközölni. Azonban ha valamelyik anyagból többet akar taníttatni, mint amennyi elő van írva, akkor a többletet köteles a tananyag más részénél csökkentés formájában ellensúlyozni.

A javaslat az iskolák szervezetében is jelentős változásokat akar végrehajtani. Így például a gimnáziumok igazgatóit ezentúl a tanári testületek választják meg olyanképpen, hogy három jelöltet neveznek meg s ezek közül a miniszter

állapítja meg az igazgató személyét. A liceumok igazgatóit egyetemi előadók közül is ki lehet nevezni.

A javaslat elő akarja mozdítani a tanárok tudományos versengését is s ezért előírja, hogy évenként háromszor előadást kell tartaniuk valamelyik más helyi iskolában.

Érdekes azonban, hogy a nagyvonalú változtatásokra ismét nem készült elő alaposan a kormány s a javaslatnak sok sebezhető oldala van.

A reformokhoz magyar szempontból Sándor József és Gyűfás Elemér szólnak hozzá s különösen arra vigyáznak, hogy a tervezet félre nem érthetően kiemelje, hogy az új szabályok csak az állami s nem a felekezeti iskolákra érvényesek, ami az iskolák megszüntetését, felállítását, a tanárok, igazgatók kinevezését stb. illeti.

Párisban megtörtént a megegyezés

Párisban a főbb pontokban, — a legújabb jelentések szerint, — megtörtént a megegyezés.

Azokat a részletkérdéseket, amelyek elhalaszthatók, egyelőre nem tárgyalják, a többi függő kérdést pedig, a jelek szerint, sikerülni fog áthidalni.

Schmeling megőrizte a nehézsúlyú ökölvívás világ-bajnokságát
A 15-ik menetben legyőzte Striblinget

Cleveland, július 4.

A clevelandi Municipal stadionban az egész sportvilág lázas érdeklődésétől kísérve Max Schmeling a német óriás megvívta döntő küzdelmét Young Stribling-el, aki a nehézsúlyú bokszolás világ-bajnokságát akarta elhódítani tőle.

Még emlékeztetsek azok az izgalmak, melyek Schmeling világ-bajnokká való minősítését a múlt esztendőben kísérték. Annak idején a szerencse is kísértőül szegődött a német bokszolóhoz, és olymódon ítéltek neki a győzelmet, hogy ellenfelét diszkvalifikálták mélyütés miatt. Most végre férfias küzdelemben győzött Schmeling.

Végigküzdötték mind a tizenöt menetet, míg végre a 15-ik menetben sikerült Schmelingnek leteríteni ellenfelét.

Óriási közönség jelent meg a viadalon és hatalmas izgalommal drukolták végig a szenzációs küzdelmet. Schmeling tehát ezúttal is megőrizte a világ-bajnokságot.

Az érdekes küzdelem egyes fázisairól

Óh! Igen... de én sohasem izzadok!

Egy veszedelmes kijelentés

Az izzadás a test természetes funkciója és állandó emlékeztetés mindazoknak a hölgyeknek, akik azt hiszik, hogy azzal, ha rendszeresen keveset izzadnak, végleg meg vannak kímélve az izzadás kellemetlenségétől. Egyedül az „ODO-RO-NO” adja meg a lehetőséget arra, hogy a túlságos izzadást kikerüljük és megmeneküljünk annak kellemetlen mellékhatásaitól is, a környezetre annyira káros szagtól. Használja tehát mindig ezt a készítményt és állandóan kifogástalan állapotban lesz ruhája, fehérneműje és korzettje pedig nem fog szenvedni a túlságos izzadás következményeitől.

ODO-RO-NO

valódi amerikai készítmény!

Az „ODO-RO-NO” ideális gyártmány, mely világhírű és ott kellene legyen minden elegáns hölgy toalettasztalán.

JEGYZET: Az „ODO-RO-NO” izzadás elleni készítmény kapható kétféle csomagolásban: rendes nagyságú és duplanagyságú üvegcsekben. Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszerkereskedésekben. Ahol beszerzése nehézségekbe ütközik forduljon a romániai vezérképviselőhöz, Parafumeria Elitei, Bukarest I. Calea Victoriei 39.

Csiraölő - tökéletes

szagtalanító **LYSOFORM**

LYSOFORMOT a nők mindenütt mint az intim toalett ideális fertőtlenítőszerét ismerik el. Népszerűségét annak köszöni, hogy biztos hatású csiraölő — és mint szagtalanító tökéletes.

Előkelő hölgyek, akik személyes egészségükre

nagy sulyt helyeznek, tudják, hogy szappan és víz nem tudja kiküszöbölni az izzadás okozta kellemetlen hatásokat.

Kérjen nyomtatékosan Lysoformat. Csakis sötétzöld üvegekben kerül eladásra. Lysoform ki-mérve nem kapható.

Lysoform

— ERŐSZAKKAL ELVETTÉK A SZATMÁRI IPARTESTÜLET SZÉKHÁZÁT. Szatmárról jelentik: Az itteni városi tanács interimár bizottsága éles hajszát indított az ipartestület ellen, amelynek vezetőségét már sikerült intrikáik segítségével szétkergetni. E csufos hajszája legfrissebb fejezeteként pénteken a város karhatalom igénybevételével az ipartestület irodahelyiségét is rohamszereiben vette birtokába. Armas Vasile dr. városi osztályfőnök vezetésével bizottság és rendőri karhatalom jelent meg az ipartestület helyiségében s közölte, hogy az ipartestület irodáját erőszakkal veszi birtokba. Szatmár iparostársadalma elkeseredve és felháborodással értesült a város jelenlegi vezetőinek erőszakosságáról s vasárnapra tiltakozása jeléül nagygyűlést hívott össze. Az ipartestület elnöke egybeként a belügyminiszteriumhoz küldött táviratban tiltakozott a városi tanács önkényeskedése és hatalmi tulkapása ellen.

— JULIUS 20-ÁN INDUL A ZEPPELIN A SARKI UTRA. Friedrichshafenből jelentik: A Zeppelin-művek igazgatósága elhatározta, hogy a Zeppelint a sarki expedícióra július 20-ika körül indítják el. A vezetője ezúttal is dr. Eckener lesz, míg a tudományos kutatások vezetőjéül Szamojlovics tanár, ismert orosz földrajztudóst kérték fel. Az expedíció a kitűzött terminuson okvetlenül elindul a sarki utazására.

— 30 MILLIÓ KÁRT OKOZTAK A LEGUTÓBBI VIHAROK KOLOZSMEGYÉBEN. Kolozsvári tudósítónk jelenti: Most érkeztek be a hivatalos jelentések arról a hatalmas pusztításról, amelyet az elmúlt hét viharai okoztak a kolozsmegyei községek lakosságának. Colbasiu vármegyei prefektus na a saját képviselői előtt kijelentette, hogy a kár teljes összege meghaladja a 30 millió lejt, eddig azonban mindössze 320.000 lej áll a prefektura rendelkezésére a segélyakció megindításához. A vármegye a maga részéről gabonával is segíteni fogja a károsult falvak lakóit s már nagymennyiségű gabonát rendelt is a dunai kikötőkből. Elhelyezik azokat a napszámosokat is, akik teljesen kereset nélkül maradtak. Az elemi csapástól sujtott községekben a kolozsvári pénzügyigazgatóság a maga hatáskörében meg is szüntette az adóbehajtást, de ezek az intézkedések még mindig nem elégségesek. Kíváncsok volna, — mondotta a prefektus — ha a saját nagy propagandát fejtenek ki azírát, hogy társadalmi segélyakciókkal mentse meg az elpusztult kolozsmegyei községek lakosságát.

— EGY KATONA KÜLÖNÖS ÖNGYILKOSSÁGA. Bukarestből jelentik: Forsch Márton katona, aki a Tárgsor-i katonai fogházban teljesített szolgálatot, egy foglyot kísért be, aki egy óvatlan pillanatban megszökött tőle. A lelkiismeretes katonát ez annyira elkeserítette, hogy öngyilkosságra szánta el magát. Kiment a város végén levő erdőbe, lehúzta jobb lábáról bakkancsát és a fegyver csövét szájába véve, lábujjával elsütötte a ravaszt. A golyó homlokát ütötte át. Két paraszt talált rá a vértócsában heverő katonára, akit haldokolva szállítottak kórházba.

★ ÉVI KÖZGYŰLÉS ELHALASZTÁSA. A háromszéki unitárius egyházközösgnek július hó 9-ikére Brassóba hirdetett évi közgyűlése bizonytalan időre elmarad.

Nincsen jobb a Tanától svábbogárpor-nál.

Kapható drogériákban, fűszer- és festékkereskedésekben.

Kinos botrány a francia kamarában

Franklin-Bouillon képviselő inzultálta Laval miniszterelnököt

Páris, július 4. Csak tegnap játszódtott le az angol parlamentben egy. tumultuózus jelenet, amelynek során egy képviselő ököllel, foggal és rugásokkal támadt az alsóház teremőreire. —Ma a párisi kamarában folyt le parázs botrány, még pedig sokkal súlyosabb körülmények között, amennyiben a két szemben álló ellenfél olyan tekintélyes politikus volt, mint Laval miniszterelnök és Franklin Bouillon, a jobboldali ellenzék ismert vezető politikusa.

A botrány a Hoover javaslat által lekelezett izgatott atmoszférában robbant ki. Franklin Bouillon ugyanis, amikor tudomást szerzett arról, hogy a Hoover vitát el akarják napolni, magából ki-

kelve sietett Laval miniszterelnökhöz: — Miért akarják elnapolni a Hoover vitát? Itt titokban biztosan valami meg-egyezés készül. A jobboldal vezére, akinek nyilván nincsen inyére a Németországnak nyújtandó haladék olyan hangon tette fel ezt a kérdést, hogy a miniszterelnök válsz nélkül ott hagyta és hátra fordított neki. Franklin Bouillon annyira feldühödött Laval miniszterelnök magatartásán, hogy

megragadta hátul a kabátját és teljes erejéből rángatni kezdte.

A miniszterelnöknek segítségére sietett másik két miniszter, akik csak nagynehezen tudták a magából kikelt konzervatív politikust Laval közeléből eltávolítani. A botrány nagy izgalmat okozott a kamarában.

— KISEBBSÉGI DIÁKOK ATMENTEK — VIZSGÁLAT INDUL AZ IGAZGATÓ ELLEN. Máramaroszigetről jelentik: Az itteni „Dragos Voda” liceum hetedik osztályának harminc tanulója közül a folyó tanévben ötven voltak kisebbségi, akik az évvégi osztályvizsgán — a tantestület objektivitása s nem kevésbé a saját szorgalmuk eredményeképpen — szerencsésen estek át. — Ugyanezekkor az osztály 25 többségi tanulója közül 5 pótvizsgára, 4 pedig ismétlésre bukkott. Ez a körülmény úgy látszik felkeltette a sovén körök haragját, mert a köztisztletben álló Serban Mihály liceumi igazgató ellen emiatt feljelentést adtak be. Egyenesen megdöbbsött, hogy a feljelentésnek látszólag teljes hitelt adtak, mert Jorga közoktatásügyi miniszter, Serban igazgató kihallgatása nélkül táviratilag elrendelte a megbukott diákok újravizsgáztatását, az igazgató ellen pedig megindították a vizsgálatot. Szegény kisebbségi diákok: ime így biztatják tanáraikat a velük szembeni jóindulatu objektivitásra.

— RESTAURÁLÁS KÖZBEN ELHAMVADT A BRÉMAI SZENT ISTVÁN TEMPLOM. Brémából jelentik: Pénteken délelőtt a híres Szent István templomot, amely épjavítás alatt állott, hatalmas tűzvész pusztította el. A tűz, amelyet a kátránymelegítő kályhák egyikéből kipattant szikra okozta, pillanatok alatt kuszott fel a templomot körülvevő állványokon és csakhamar a tetőzetet is lángtenger borította be. A nagy hőségben a tűz rohamosan, borzalmas erővel terjedt és a tűzoltóság, az önkéntes segítőkkel egyetemben, csak a késő éjjeli órákban tudta eloltani a tüzet. A templom tetőzete beomlott, híres tornya elűszkösdött, a belsejét pedig a motorfecskendők vizsugarai semmisítették meg.

— BAPTISTA DELEGÁCIÓ A KIRÁLYNÁL. Bukarestből jelentik: Öfelsége pénteken délután kihallgatáson fogadta a baptista egyházak delegációját, amelyet Ungureanu, a baptista egyházak uniójának a vezértitkára vezetett. Az erdélyi baptistákat Dán János, a kolozsvári ifju baptisták elnöke képviselte a küldöttségben. A királynak átnyújtott memorandumban a baptisták kifejtik, hogy az Ókirályságban nem élvezik mindazokat a szabadságjogokat, mint a csatolt területeken és kéri, hogy az Erdélyben élvezett jogokat terjesszék ki az egész ország területére. Öfelsége igen szívélyesen fogadta a delegációt, közölte velük, hogy áttanulmányozza memorandumukat és legmagasabb pártfogását helyezi kilátásba.

— MEGHAMISÍTOTTAK AZ ARADI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK KÖNYVEIT. Aradi tudósítónk jelenti: Megirtuk tegnap, hogy az Aradi Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága kérésére a törvényszék elrendelte a csődöt. Lőcs Rezső dr., aradi ügyvéd, akit a törvényszék csődtütemegond-

nóként rendelt ki, ma már meg is kezdte a pénztárat könyveinek átvizsgálását. Vizsgálat közben felmerült az a gyanú, hogy a mikor a bank vezetősége a múlt év márciusában átadta az ügyek vezetését Zimmermann igazgatónak és Gombossy ügyvezető igazgatónak, az akkor is már fennálló hiányok eltussolására meghamisították a könyvvezetést. Bizonyosra vesszük, hogy rövidesen sor kerül a bűnügyi eljárás megindítására is.

— MUNKANÉLKÜLIEK ZAVARGÁSA EGY LENGYEL VÁROSBAN. Varsóból jelentik: A Varsótól nem messze levő Plotzk lengyel városban tegnap igen komoly munkanélküli zavargás történt. A város munkaközvetítő hivatala néhány nappal ezelőtt hirdetményt tett közzé arról, hogy 1000 munkást vesznek fel vasutépítéshez. Erre a hírrre nagy tömeg munkanélküli gyülekezett a munkaközvetítő előtt s amikor kiderült, hogy mindössze csak 200 munkásra van szükség, a tömeg behatolt a hivatalba, összevazta az asztalokat és szekrényeket s az iratokat kiszórta az utcára. A munkaközvetítő hivatalban végzett rombolás után a tömeg az utcára özlönlött, ahol megrohanta és kifosztotta az élelmiszer üzleteket, majd közútpont zúdított a kerületi főnőkség ablakaira. A rendőrségnek csak több óráig tartó ufcái harc árán sikerült a tömeget megfékezni és a zavargás vezetőit őrizetbe venni. A tömegből számosan megsebesültek a rendőrtájak során.

★ SCHACH-MATT. A brassói Modernmozgó hangosfilmujdonsága. Egy izgalmas és ujszerű bűnügyi dráma a Modern-mozgó né-

metnyelvű beszélőfilmujdonsága. Hangos, színes, ragyogó béli éjszaka keretében egy művész-pár üli eljegyzését, de a menyasszonyba a boldog véglegényen kívül még ketten szerelmek. Meglehetősen rájuk férne mindnyájukra valami égből hullott főnyeremény, ezért egyiküknek egy ideája támad, hogy egy álgylkosság révén keltsenek maguk iránt általános érdeklődést. Majd a főtárgyaláson előáll épen és egészségesen a meggyilkolt, mire hangos és vidám botrány keletkezik és a fiatal művészek minden dolgát drága pénzen fogja kapkodni a közönség. Kisorsolják a szerepeket: a véglegény kapja a gyilkos szerepét, a meggyilkolt az egyik udvarló lesz. A meggyilkoltnak vidékre kell utaznia, amíg a láрма tart. Lakását felfordítják, vényomokat aranzálnak, bűnjeleket helyeznek el, aztán kezdődik a dráma, mely programmszerűen folyik. Tényleg a véglegényt tartják gyilkosnak. Amde egyszerre borzasztó hír érkezik: egy vidéki városban meggyilkolva találják azt, akinek a játék ezt a szerepet játszotta. Most már komolyra fordul a játék. — Drámává alakul a komédia és egy rendes bűnügy izgalmaival és helyzeteivel bonyolódik tovább a történet, mely valóban frapáns és érdeklődést lekötő mozgalmassággal pereg tovább. A darab háttere egy percig sem viseli a nagyképi mondvasinált jelenségek erőszakosságát, nyilegyenesen halad az engesztelő befejezés felé. Közben a humoros és üdítő jelenetkről a ragyogó Siegfried Arno gondoskodik, igen tehetségesen. Nagyszerű Gerda Maurus és végre láthatjuk ismét a kitűnő Bernhard Götzket is. Szellemes és izgalmas darab, a közönség igen jól szórakozott és lélekzetvisszafojtva figyelte a drámai helyzetek bonyolódását. Nagyon szerencsés ötlet volt a drámai humoros kerete, megoldása szinte lehetetlennek látszik, de a szövegíró és a rendező zsenialitásának sikerült a két ellentétes irányt összehangolnia. Ismét óriási siker a Modernben.

♦ Amatőrökből és profikból álló román válogatott játszik a magyar „csikók” ellen. Bukarestből jelentik: A vasárnapi román-magyar válogatott mérkőzésen a román színekben a következő együttes fog szerepelni: Zaubert, — Burger, Albu, — Hrehuss, Steinbach, Raffinszki, — Glanzmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis. A Zágrábban szerepelt együttesen, mely diadalt aratott a jugoszlávok ellen, csak lényegtelen módosításokat alkalmaztak. A csatársort újra a nagyváradiak képezik. (Sepi kivételével.) A román csapat a siker reményével veheti fel a küzdelmet a magyar együttes ellen. Ugy a szombati Budapest — Bukarest, mint a vasárnapi országközi válogatott mérkőzésen Fabris (jugoszláv) fog bíraskodni.

♦ Eldöntetlenül mérkőzött a Beszkárt a Nac ellen. Nagyvádról jelentik: A Beszkárt — NAC mérkőzés 1:1 (1:0) arányban eldöntetlenül végződött. A NAC csapata nélkülözöte válogatott csatársorát.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ	
Ma szombaton, vasárnap, hétfőn világláger, premier! Németül éneklő, beszélő bűnügyi hangosfilm világláger! Magyar feliratok, Western beszélőgép.	Következő világlágerünk!
SAKK-MATT	
GERDA MAURUS, TRUDE BERLINEK, SIEGFRIED ARNO,	HANS BRAUSEWETTER, BERNHARDT GÖETZKE, WALTER RILLO
Vasárnap d. e. 11-ig	Ramon Novarro-val
Matiné	hangosfilm
Helyárak: 10 - 15 lej.	REPÜLŐ FLOTTA

Höltövény-fürdőbe megyünk és megnézzük, hogyan lehet ott szórakozni!

Viz-, nap-, homok- és lényfürdő!
Sport és játék!
Bodega-étterem, kitűnő ételekkel és italokkal!
Minden vasárnap du. 2 órától elsőrendű luvószenekear.

Rendszeres autótaxi-járat:

INDULÁS: Brassóból 8, 12, 16 és 18'15 órakor.
INDULÁS: Hóltövényből 7, 9, 14 és 17'15 órakor.
Fürdőidő esetén ezenkívül indulás Brassóból 14 órakor, Hóltövényből 19 órakor.

Vasárnap rendszeres óránkénti taxiközlekedés. Indulás Brassóból óránként, délután 4 órától kezdve, — Hóltövényről visszafelé óránként du. 5—8 óráig. Külön autóbuszok és taxaméterek 1/12—12 óra közt a sétatéri taxiallómason bérelhetők.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ, Telefon: 564.

Szombaton, vasárnap és hétfőn

„A KORVETTAKAPITÁNY”

cimű németül beszélő, éneklő, zenélő vígjátékattrakció fut.

Szereplők: HARRY LIEDTKE, LIA EIBENSCHÜTZ, MARIA PAUDLER, HANS JUNKERMANN, FRITZ KAMPERS.

Vasárnap délelőtt nagy ifjusági előadás

Mindazon mérgezési esetek leírása során, amelyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes Ferenc József keserűviz azonnali használata fontos segédeszköz képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József viz többek közt ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer kitűnően bevál. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

POLITIKAI HAJTÓVADASZAT EGY BANSÁGI VÁROS POLGÁRMESTERE ELLEN. Oraviczbányai tudósítónk jelenti: Nagy felháborodást és kínos feltűnést keltett a kormányváltozás napjaiban Oraviczbánya nemzeti parasztpárti polgármesterének, az általános tiszteletben álló dr. Rusmir Ilés tanárnak váratlan felfüggesztése és menesztése a polgármesteri székéből. A felfüggesztés és menesztés a polgármester ellen megindított könyörtelen politikai hajszának volt az eredménye, amivel azonban a polgármester ellenfelei nem voltak megelégedve, hanem a városi alapok szabályellenes kezelése és tizenhat rendbeli visszaélés vádjával, fegyelmi vizsgálat lefolytatását kérték a volt polgármester ellen. A súlyos vádak alapján azonnal bevezették Rusmir tanár ellen a fegyelmi vizsgálatot, amelyet heteken át folytattak a legnagyobb rigoróztatással. A nagy feltűnéssel járó fegyelmi vizsgálat azonban teljes fiaszkóval és az alaptalanul megvádolt polgármester rehabilitációjával végződött, amennyiben a fegyelmi vizsgálat a súlyos vádakból semmit sem talált beigazolhatóknak és a további eljárást Rusmir tanár ellen beszüntette.

A RÁDIÓHALLGATÓK SAJÁT TAPASZTALATAIK alapján tudják, hogy nyáron a rádió vételi lehetősége általában kevésbé előnyös, mint a hidegebb évszakokban. A légköri zavarok ellensúlyozására egyetlen biztos eszközzel rendelkezik ezidőszereint a rádiótechnika és ez az eszköz a rádiókészülékek kifogástalan felépítésének és karbantartásának fokozott gondosságában adódik.

Miután a készülékek minőségét és teljesítőképességét elsősorban a csövek szabják meg, örömmel kell üdvözlönnünk a VATEA Rádiótechnikai és Villamossági r. t. azon ötletét és a közelmúlt napjaiban kiadott könyvecskéjét, amely a rádiózó nagyközönséget a csövek használatáról van hivatva felvilágosítani.

A könyvecske „csövszótár” név alatt kapható díjmentesen az összes rádiószaküzletekben és kimerítő felvilágosítást ad a Magyarországon használatos összes gyári készülékekben alkalmazandó csövekről, valamint az amatőrök által kedvelt és megépített készülékekben is a csövek elhelyezéséről és csőtípusok megválasztásáról.

A könyvecskét, amely kiváló rendszerénél fogva a legegyszerűbb kezelést biztosítja, olvasóink figyelmébe ajánljuk.

BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Voina Aurél egyetemi magántanár, a brassói központi ház főorvosa, bőr- és nemibetegségekben és kozmetikában rendel 3-5. Kórház-utca 16.

AGYONLÖTTE MAGAT EGY CSENDŐR A LUGOSI STRANDFÜRDŐN. Lugosi tudósítónk jelenti: Különös előzmények után végrehajtott öngyilkosság történt tegnap este Lugos város határában, a Temes folyó strandfürdő-strandján. Este 6 óra tájban Stapan György Körpa közlegény csendőrségének egyik árszított közcsendőre a folyó partján szolgálati revolverével szíven lölte magát. Stapan csendőr, aki az utóbbi időben egyre jobban embergyűlölő és emberkerülő lett, aznap reggel a korai órákban érkezett Lugosra Körpa közlegényről, ahol az őrsparancsnoktól két napi szabadságot kért, amit meg is kapott. Stapan már a kora reggeli órákban kiment a Temes folyó városvégi strandfürdő-strandjára s reggeltől estig, mintegy tizenöt óráig kereszttel, egyfolytában a Temesben fürdött, majd este hat óra tájban kilépett a vízből s a folyó partján heverő ruhái közül szolgálati fegyverét elővéve, a szívének irányított fegyverből mellbe lölte magát. Stapan, aki nagyváradi illetőségű ember, súlyos sebével azonnal be szállították a vármegyei kórházba, ahol azonban már nem tudtak rajta segíteni. — A tragikus sorsu ember az éjszaka folyamán kiszorult. Öngyilkosságának voltaképpen okait eddig még nem tudta a nyomozás megállapítani.

BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Bentia v. központi orvos, gyakorlóorvos és bogyógyász, (spec. a budapesti, gráci és berlini egyetemeken). Brassó, Mester-utca 11. szám

POHL. ALARICH. operatőr-sebész és nőgyógyász, a lipcsei St. Georg kórház sebészeti klinikájának, (Prof. Hellernek, volt első tanársegédje), megnyitotta rendelőjét, Brassó, Kolostor-utca 17. szám alatt. Rendel 11-1 és 4-5 és operál a Diakonissa-szanatórium-ban.

MOUSSELINE mintázott

Kizárólag párisi minták a legkülönbözőbb választékban kapható

„GALLIA” Rt.

Bukarest, Str. Barației 2. I. em.
(Piața Sft. Gheorghe). Bejárat a folyosón.

Fiókok: Chișinău, Iași, Bacău, Galați, Ploesti, Craiova, Temesvár, Kolozsvár.

Közgazdaság

Jóval nagyobb a gabona-fölösleg, mint tavaly

Az árak jelentősebb javulására nem lehet számítani

Bukarest, július 4

A brailai terménytorzsdén a napokban hozták nyilvánosságra a legújabb termésmajestést, amelyből megállapítható, hogy az exportfőlönség jóval megfogja haladni a tavalyit. A termés minősége, amely az elmúlt évben nagy gondot okozott az exportőröknek, ezúttal kifogástalan és úgy a Bánát, mint az Alduna vidékén kitűnő minőségű buza termett.

Azok a jelentések, amelyek az árvizekről érkeztek, eleinte súlyos károkról számoltak be, de kitűnt, hogy a kimondott árterületektől eltekintve alig 1 százalékos az árvízár.

A terménypiacon július első felében nagyarányu fellendülésre számítanak a Németország felé irányuló kivitel tekintetében. Tőzsdei körök véleménye szerint a várható nagyobb kereslet ellenére a gabonákárak lényeges javulására nem lehet számítani és csak a hüvelyesekben mutatkozhat kisebb árjavulás. Sok függ attól is, hogy a román-német külkereskedelmi szerződés ratifikálása megtörténik-e júliusban, mert ha nem, akkor a szerződés kísérőlevelében megállapított gabonamennyiségeket Németország csak egy későbbi időpontban veszi át, ami a gabonakampányhoz szükséges hiteket is megrágitaná.

Bűnvádi utra terelődik a Banca Generala összeomlása

Felelősségre kívánják vonni az intézet igazgatóságát a kényszer-egyezség előtt kiírt betétek miatt. — Hogyan jutott el Románia egykor legnagyobb bankja a kényszerfelszámolásig?

Bukarest, július 4.

A Banca Generala összeomlásának izgalmai nem ültek még el. Mint ilyenkor szokás, megindult a künnlevőségek erőlyes inkasszója, ami sok adóst igen kellemetlen helyzetbe sodort, mert a többi pénzintézet is megszorította a kihelyezéseket.

Mi okozta a Banca Generala bukását? A pénzpiacra már régóta nem volt titok, hogy a Banca Generala, amely Románia legnagyobb pénzintézete volt valamikor, nehézségekkel küzd. Ez a bank a Bleichröder-bankház és a berlini Diskontogesellschaft közös alapítása volt, átvette az egyik legjobbhírű bukaresti magánbankházat, az Elias M. Germani cég üzletét.

A német megszállás alatti bankjegybocsátás miatt az intézetet zár alá helyezték, amely alól csak 1920-ban oldották fel, amikor román érdeklőségek vették át a bankot, élükön Callimachi herceggel, valamint Duca és Mironescu miniszterekkel.

A vállalatok közös nacionalizálása idején a Banca Generala élénk üzleti tevékenységet fejtett ki. Egész sereg vidéki bank az ő alapítása volt, köztük a Banca Basarabiei, majd átvette a Timisiana-bankot, ahol óriási veszteségek érték.

Érdeklőséget vállalt több petróleumvállalatnál, valamint a Resica, a Steaua Romániei petróleumtársaság és a Petrosani kőszénbányavállalat nacionalizálásánál is. Ezekkel az üzletekkel kapcsolatosan több külföldi bankcég tett ajánlatot a Banca Generala affilálására, így elsőnek a Credito Italiano, majd a Dresdner Bank és legutóbb a Wiener Bankverein, de

a Banca Generala megtartotta önállóságát.

Az utóbbi években a bank állandóan nehézségekkel dolgozott, de adóssainak fizetéseket, valamint az ipar és kereskedelem súlyos helyzete következtében a Banca Generala immobil lett. Az igazgatóság most már szívesen keresett volna háttérrel külföldön, de a régebbi elutasítások után nem tudott megfelelő ajánlatot kapni. A bank nehézségei egyre nagyobbak lettek, és amikor a Banca Nationala a 60 milliós alaptőkére már folyósított 527 visszlezámitolási hitel után több hitelt nem tudott nyújtani a Banca Generalának, ez a többi nagybancához fordult, hogy tegyék lehetővé számára a csendes felszámolást és ehhez bocsássák rendelkezésére a szükséges összegeket. Hosszas tárgyalások után sikerült megnyernie a Banca de Credit Romant, a Banca Marmoroscht, a Banca Româneascat annak, hogy százezer kölcsönt nyújtsanak a Banca Generalának, amely a legelőtöbb adósságait akarta ezzel az összeggel kifizetni, vagy rendezni.

De váratlanul súlyosra fordult a bank helyzete. Bizonyos nyugtalanító hírek kerültek forgalomba, amelyek a Banca Generala sietett ugyan alaptalanoknak megbélyegezni, de a kiadott kommuniké a kedélyek megnyugtatósa helyett azt eredményezte, hogy a betétesek megrohanták a pénztárt és rövid idő alatt 250 millió betétet vontak ki a banktól, amelyen így már a rendelkezésre bocsájtott 100 millió sem tudott segíteni. A rön egyre viharosabb lett és a Banca Generala kénytelen volt kényszer-egyezséget kérni.

A további események nagyjából ismeretesek, mert hiszen a Banca Generala ügye még a parlamentet is foglalkoztatta. Kevesen ismerik még azonban a bank által beadott kényszer-egyezségi kérés

közelebbi adatait, amelyek megmagyarázzák az összeomlást. Ezek szerint

a banknak 5212 tételben 250 millió 714 ezer lej kihelyezése van a mezőgazdaságban, 866 tételben 259 millió 854 ezer lej kihelyezése a különböző iparvállalatoknál, négy nacionalizált nagyipari vállalatnál 85 millió leje fekszik, 2888 kereskedőtől 190 millió 573 ezer lej követel, a többi adóssoknál 115 millió 992 ezer lej követelése, részvényekben és részesedésekben pedig 105 milliója van.

A befektetett és nehezen megmozdítható tőkék összege tehát egymilliárd lej körül mozog, amiből alig 12 százalék került ki a bank saját tőkéiből (120 millió) a többi a Banca Nationalától kapott 527 millió 241 ezer lej rezeskomphól és 14100 betétes pénzéből (259 millió 483 ezer lej) helyezte ki. A betétesek három csoportba oszlanak. Első helyen állnak a létre szülő betétek 377 millió 522 ezer lejjel, azután következnek a határidős betétek 137 millió 871.592 lejjel, végül az egyéb betétek 133 millió 320.751 lejjel.

A bank aktívái 1 milliárd 480 millió 457.791 lejjel szerepelnek a státusban, a melyből 812 millió 549.855 lej esik a bukaresti központra, 667 millió 507 ezer lej a fiókokra; készpénzkészlet 13 és fél millió. A bank fővárosi pontja, amelyre a 100 millió hitelt nyújtó bankok nevében a Banca de Credit Român százezer kölcsönt be, mindössze 46 millió 500 ezer lejjel szerepel.

Egyébként a Banca Generala a Tării Românești kényszer-egyezségi kérésének tárgyalását

július 26-ra tűzte ki az ilfovi törvényszék.

A tárgyaláson hír szerint a betétesek egyik csoportja eljárás bevezetését fogja kérni a bank ellen, azon a címen, hogy az igazgatóság már akkor tudta, hogy az intézet nem tud fizetési kötelezettségeinek eleget tenni, amikor a bukaresti nagybancokhoz fordult a 100 millió kölcsönért. További vádpontja ennek a betétes csoportnak az hogy a Banca Generala fizetéseket helyezettbe

olyan felmondás alatt álló betéteket fizetett ki, amelyek ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a most esedékesek, de a kényszer-egyezség megkérése miatt ki nem fizetett betétek.

A bukaresti pénzpiacra feltűnést keltett, hogy ezek a mozgolódó betétesek ahhoz a csoporthoz tartoznak, amely csoport hosszú éveken át állandóan támogatta a Banca Generalat és most váratlanul frontot változtatott, amennyiben már betéteinek az utóbbi időben történt elvonásával nagyban hozzájárult a bank megingásához.

JULIUS 20-ÍKAN TÁRGYALJAK AZ OSZTRÁK-NÉMET VÁMUNÍOT HÁGÁBAN. A hágai nemzetközi bíróság előtt július 20-án kezdik tárgyalni a népszövetségi határozattal Hága elő utalt osztrák-német vámunióról szóló egyezményt. Eddigi jelentések szerint Franciaországot Paul Boncour és Basdevant fogják képviselni a hágai tárgyalásokon.

Nem hull ki

a haja, ha a **PETROLE HAHN**

hygienikus lotiot használja, mely biztos hatásu hajhullás, korpa és a fejbőr visketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megrögzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható: Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben és fésülőszalonokban stb.

Képviselet Romániában: **Agence Générale Française en Roumanie** (Ernest Thiriet) Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

LUXUS AUTOCAR-UTAZÁS

Budapest – Wien – Linz – Salzburg – München – Augsburg – Tübingen – Stuttgart – Strassburg – Nancy – n. át P á r i s b a. – Utvonat a visszautazásnál: P á r i s – Dijon – Genf – Interlaken – Andermatt – Buchs – Feldkirch – Zell am See – n. át Semmering – Wien – B u d a p e s t.

(Folytatás)

15 nap, július 27: Reggeli. Dijonból indulás 7 órakor Auxone, Dole, Mont, s Vaudrey, Polyn, Champagne, St. Leurent, La Cure, Gex, Genf, (195 km.), ebéd, 2 órai pihenő, St. Julien, Annamasse, Evian, (54 km.), „Evi-an”-ban vacsora, megszállás.

16 nap, július 27: Reggeli. Evianból kirándulás a Genf-i tó környékének megtekintésére, körutazások, (50 km.), ebéd a szállóban, Evianban, déli pihenő, utána ismét folytatása a Genf-i tó tulsó partjának megtekintésére, autócár körutazás, (50 km.), vacsora a szállóban, megszállás.

17 nap, július 28: Reggeli. Indulás Evianból, Aigle, Montreaux, Chateau d'Oex, Spiez, Interlaken, (153 km.), ebéd „Interlaken”-ben, déli pihenő. Délután kirándulás a Jungfrau hegységbe, a Jungfraubahn utasainak 50 százalékos kedvezményt tudunk nyújtani.

18 nap, július 28: Reggeli, kirándulás autócarral, ebéd a szállóban, délután kirándulás autócarral, vacsora a szállóban, megszállás.

19 nap, július 30: Reggeli. Interlakenből indulás, Briens, Meiringen, Andermatt, Diesentis, Flims, Chur, ebéd, (158 km.), pihenő Lanquart, Ragaz, Sarganz, Buchs, Feldkirch, vacsora, szállás, (214 km.).

20 nap, július 31: Reggeli, Feldkirchből indulás, Bludenz, St. Anton, Arlberg, Landeck, Imst, Telfs, Zirl, Hall, Schwar, „Wörgl” (212 km.), ebéd és pihenő, St. Johann, Kitzbühel, Pass, Thurn, Salzburg, Zell am See, St. Johann, Radstadt, (154 km.), „Radstadt”-ban vacsora és megszállás.

21 nap, augusztus 1: Reggeli, Radstadtból indulás, Gröbming, Tratenfels, Lissen, Trieben, Mautern, Leoben, (146 km.), „Leoben”-ben ebéd és pihenő, Bruck an der Muhr, Mürtzschlag, Semmering, Gloggnitz, Wiener, Neustadt, Baden bei Wien, Wien, (152 km.), Wienben vacsora és megszállás.

22 nap, augusztus 2: Reggeli, indulás vissza Budapestre.

Ezen utazás összköltsége Budapesttől Wienig III. o. gyorsvonattal, vagy „autocar”-on, Wientől—Wienig, a megadott utvonalon és az ugyancsak megadott kilométer teljesítmények mellett, luxus-autócarral; Budapesttől—Budapestig, teljes étkezéssel, „programm szerint” mindenütt elsőrangú éttermekben, elhelyezések mindenütt elsőrangú szállodákban, a program szerinti körutazásokkal és megtekintési lehetőségekkel, borralalokkal, gyógydíjakkal az egész utvonalon, a francia vízzummal, a kolóniális kiállítás megtekintésére jogosító igazolvánnyal együtt. (a Jungfrau hegység megtekintésénél a vasutjegyek nincsenek beleszámítva, azonban ezeket is 50 százalékos kedvezménytel tudjuk vendégeinknek megszerezni.

Lei 20.400.—

Ezen összegben csak a francia vízum beszerzése van beleszámítva, míg a többi vízumokat önköltségi áron szerezzük meg résztvevőinknek. A jelentkezés ezen utazáshoz 6 nappal az indulás előtt kell, hogy birtokunkban legyen.

Jelentkezni a Brassói Lapok fürdő és utazási irodájában, Brassó lehet!

Keleti levelek

24.

Irja: Baktay Ervin

Ha pedig látogató — ember — jön Tāt Babához, hogy tisztelgettes hódolattal járuljon elébe, a dhólpuri szent megemlékezik a Látomás parancsáról és bárki legyen is a látogató (herceg, miniszter, európai gentleman, indus ur, gyermek vagy nyomorúságos pária) ő mély alázattal köszönti és „Rádzsá”-nak szólítja. Mert minden élőlényben csak Őt látja már, a Legnagyobb Királyt, a Mahárádzsák Mahárádzsáját, császárok és koldusok legfőbb Uralkodóját...

Bocsássák meg azok az olvasók, akik előszeretettel üzik a vadászat kedvtelését, hogy izgalmas indiai tigrisvadászat helyett ezt a történetet tartottam érdekesnek a feljegyzésre. De hát annyi vadászkaland lát napvilágot a napilapok hasábjain és utleírásokban és annyi Indiát járó európai ember van, aki első sorban vadászatok iránt érdeklődik és „iet „élményeit” Münchhausen báró uramat is megszégyenítő fantáziával cselelteti a hazai olvasókörönség számára. Ezek ellátják a szükségletet, nem árt ha egy-két ember, mint szerény magam is, azt keresi és azt írja le, ami Indiára, az igazi Indiára nézve sokkal jellemzőbb, mint a leghátborzongatóbb tigris-kaland.

TENISZ-labdák Lei 45.-től
-ütők 500.-től

felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyszerűltélagoknak 10% engedmény.

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autó-rugó üzem
Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb módszer szerint ruganyosítottak
Mélyen leszállított árak!

Magyar szókincs az indiai nyelvekben

És akár átértékeltük Tāt Baba történetének tanulságait, akár nem, az kétségtelen, hogy ez a tényleg megtörtént törtéria megérdemli a feljegyzést.

Az Indiában ma használatos nyelvek túlnyomórésze az ősi szanszkrit nyelvből fejlődött ki, ugyanugy, mint a hogy az olasz, spanyol, francia, vagyis az ugynevezett latin nyelvek a latinból eredtek. De, amint ezek az utóbbiak nem a klasszikus, irodalmi latinság törzseiből sarjadtak, hanem abból az egyszerűbb „kulínaris” nyelvjárásból, a melyet a római katonák, a kőznép és meghódított barbárok beszéltek, ugyanugy az indiai népyelvek sem egyenes leszármazottjai a klasszikus szanszkritnak, amelyet már Buddha korában is (500 Kr. e.) csak a műveltek, a magas kasztok beszéltek, hanem azokból a népies nyelvjárásokból alakultak ki, a melyeket a nyelvtudomány a „prákrit” meghatározással különböztet meg a klasszikus szanszkrittól. Ezek a prákrit nyelvek ugy 1000—1500 évvel ezelőtt még meglehetősen közel álltak az irodalmi szanszkrithez, mint ahogy a mai jördömösök korában a frankhoni dialektus is még sokkal inkább hasonlított a latinhoz a mai franciánál.

Tekintettel azonban India óriási területére, amely nagyon megnehezítette az egyes vidékek érintkezését, a középkor folyamán egyre jobban kialakuló népyelvek is hovatovább erősen eltértek egymástól. De a szanszkrit-prákrit eredetű főbb nyelvek, például a hindi, bengáli és muhráthi szókincseikben, főként a szótevéők tekintetében, mai napig is nyilvánvalóan mutatják eredetüket. Az idők folyamán idegen hatások is érvényesültek a nyelvek kialakulásában, a korai szkita invázió, különösen Észak-Indiában, majd a tartós muzulmánbeözönlés rányomták bélyegüket az indiai népyelvekre is. A szanszkrit-eredetű jellegét leginkább a hindi és a bengáli nyelvek őrizték meg, de igen érdekes új nyelvalkulás is ment végbe. A muzulmán uralkodók, elsősorban a Nagymogulok hadseregében egybeverődtek az indiai népfajok: a mohamedán, arab, perzsa, turki, afgán és mongol harcosok mellett a különböző hind (hindu) népesorportok képviselői is jelentős szerepet játszottak. A mindennapos érintkezésben új nyelv formálódott, amelyet urdu néven ismerünk. A szó maga utal a nyelv eredetére: urdu mongol szó, hor dát, tábornok jelent. Az urdu nyelv aztán tovább terjedt a táborból a lakosság széles rétegei közé s lehetővé tette az

eredetileg idegen, importált nyelveket használó muzulmánok s a hindu bennszülöttek érintkezését, míg végül külön, önálló népyelvvé nem fejlődött.

Az urdu nyelv grammatikája teljesen azonos a hindiével, de míg ez utóbbi szókincsének közel 90 százaléka szanszkrit eredetű, az urduban e szókincnek kb. 50—60 százalékát arab, perzsa, mongol eredetű szavak helyettesítik. E két nyelvet, amely szerkezetben és a szókincs felében azonos, közös kifejezéssel hindusztáni nyelvnek nevezik, jöllehet a mindennapos értelemben véve rendszeren az urdut illetik a hindusztáni

Charlie Chaplin Brassóba jön!

ni névvel. Ez a nyelv mai napig is egész északi Indiában a lingua franca szerepét játsza és érintkezési idioma gyanánt szolgál a különböző nyelvcsoportok között. Az urdut csaknem egész Indiában megértik még azok is, akik alig beszélnek, mint ahogy az utas Olaszországban is egész jól boldogul a francia nyelvvél.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó 1800000 lejért villa, Bukarestben, a Parcul Bonaparte-ban, modern kényelem, ház 135, telek 740 négyzetméter, kert, adómentes. Praga 6. sz. 13742

Új, eredeti akác- vagy virágmezét küldök franco 5 kg. bődönben postán pr. kgr. 56 lej. A csomagolásért felszámítok 30 lej. A. J. Keller, Medias. 13732

Malom, 11-járatú, modernül berendezett, Arad megye Semlák-kon kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 13702

Eladó 1100 mm Glayton Shullevorth cséplőszekrény Megtekinthető Modí Józsefnél, Egerpaták. 13721

Kiváló minőségű fajborok hordó, vagy vagonételekben, továbbá 8 mázsa dió eladó. Reinhold Klotild Áld-Nagyenyed, Str. Mih. Viteazul 49. 13790

Bajka Mihály alsócsernátoni lakos keres megvételre 1 drb. jókarban lévő cséplő-szekrényt 1000—1150 mm. dobszélességben. 13789

Eladó, elköltözés miatt egy hálószoza, konyha berendezés és egy harmonium. Brassó, Arvaház-ucca 13. (Str. Muresenilor) Zuckermann. 13788

Akác- és virágmez, 10 család méh eladó Gyarmati Józsefnél Lutzeni (Bélzeréna) posta Vanatori, Jud. Arad. 13787

Ingatlanvétel. Az „Asociatiunea pentru Ocrotirea Salarilor in trece prin Brasov” 4—5 helyiségből álló ingatlanra reflektál Brassóban, kéri az érdeklődő háztulajdonosokat, hogy írásbeli ajánlataikat a brassói munkaügyi felügyelő-séghez (Inspectoratul Muncii) Str. N. Jorga 24. címre benyújtani szíveskedjenek. 13783

Megvételre keresünk egy nagyteljesítményű 12 cm-es szalagfűrészt és egy „Bolinder” körfűrészt. Ajánlatokat „Ipar-telep” jellegűre a brassói kiadói hivatalba kérünk. 13772

Deutz-Dieselmotor 30 HP, majdnem új, eladó. Pünköszt Dereste 103. 13775

Adómentes, napos, emeletes ház, jólmenő vendéglővel, (20 százalékos lakbérjévedelem) jutányosan eladó. Közlebbit Brassó, Kapu-ucca 65—55. II. em. 13772

Piskin megfelelő üzlethelyiséggel rendelkező háztulajdonos, biztos fedezet mellett, butor, varrógép, gramofon és kerékpár bizományi lerakatot létesítene. Cim: Koppány József, Simeria. 13769

Vendéglő kerthelyiséggel, tekepályával, központi fűtőn, vármegye székhelyen eladó, esetleg kiadó. Cim a brassói kiadói hivatalban. 13781

Eladó egy ezres kombinált hengerek, egy ötrétű sikszita, Ara 50 ezer lej. Csak személyesen tárgyalok. Pünköszt János, Tatrang. 13765

Brassóban, főuccában, adómentes ház, 2 üzet, 2 nagy lakás, csak az adósságban, átadó; jól jövedelmez. Kapu-uccában üzet kiadó. Belvárosban üzet, lakással rögtön kiadó. Bolonyában telek 22000 lej, 400 négyzetméter. Bővebbet Kórház-ucca 18. Friedmann Mari. 13751

Eladó ház Brassóban. Jövedelme vételár 20 százaléka. Cim 13726 sz. alatt a brassói kiadóban.

Teljes üzemben levő modern gépekkel felszerelt harisnyagyár más vállalkozás miatt olcsón eladó. Levelek „Rentabilis” jellegűre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad, kértnek. 13788

Allást nyer

Keresek kőfaragót kolozsvári mészko korlát megdolgozására. Jelentkezni lehet Wildmann mérnöki irodában, Brassóban, Vár-ucca 42. 13704

Ügynökök kerestetnek minden városban egy olcsó, levegőjavító, desinficiáló, élelmiszerek konzerváló gép forgalomba hozatalára. Nagy nyereség. Szükséges tőke 7000 lej. Cim Rudolf Mosse, Brassó. 13706

Kisegítő német, román gépirót keres Ageco Brassó. 13773

Szakértőt, aki önállóan vezette ostyafűgyarárt, társnak keresek. Tőke nem szükséges. Ajánlatok Brassói Lapok dévai fiókjához. 13774

Allást keres

Kereskedelmi végzett fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cim 13719 sz. alatt a brassói kiadóban.

Kittinőn főző szakácsnő állást keres Fábán József (kőzi) Beica de Jos (Bölkény) Reghin. 13785

Lakás

4 és 2 szobás modern lakás azonnal kiadó. Brassó, Rét-u. 8. sz. 13732

Keresek augusztus elsejére 3—4 szobás modern lakást Brassó belvárosában, vagy annak közelében. Címeket „Egész séges, napos” jellegűre a brassói kiadói hivatalba kérek 13725

B. L. Felolsszerkesztő: Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdai vállalatának kiadása és rotációs nyomtatása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a kőv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — **Dás:** Str. S. Barna 10. (Osztián Kálmán) — **Déva:** Str. Ioan Creanța 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hírvai- és Alsóhírvai megyék részére. **Kolozsvár:** Str. Dubarilor 7. (volt Timár-utca) (Naumann Igáts). — **Márcsvásár:** hely: Benjámin Árpád Szentgyörgy-u. 6. — **Nagyszombat:** Str. Turulul 13. (Szigetváry László) — **Nagyvárad:** Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — **Szatmár:** Rákóczy-ut 37. (Kartász László) — **Szatmár- és Máramaros megyék részére.** — **Szilágyosnyóly:** (Halparia Éva) — **Temesvár:** Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — **Torda:** Str. Regele Ferdinánd 25. (Dáns József.)

HIRDETÉSEKET teljesítenek a kiadói hivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.